

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRASTIS
Klasika ir satrafas
Lietuvių Spaudos Bendrijos
A. B. Burinskis pres.
Metinis Prenumerata:
Sąjunga Valstijose \$2.00
Kanadoje ir Meksikoje \$2.50
Kitose Viespatystėse \$3.00
Prenumerata apmokama iš vietoje. Prenumeratos metas skaičiuojamas nuo dienos išėjimo, ne nuo Nėvės Mėn. Apie prenumeratą klausite laišku. Adresuokite: "DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
This is the only Lithuanian News Paper in Ohio
Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
P.A. Sankys - Business Mgr.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

No. 48. CLEVELAND, OHIO, PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOV.) 30 D. 1917 M. KAINA 5c. METAI II (VOL. II).

Anglai-francuzai italy

PRIBUVO DIDELE ANGLU-FRANCUZU KARIUMENĖ PAGALBON ITALAMS PIAVE FRONTE. AUSTRAL-VOKIEČIAI NEJSTENGIA PRASIVERŽTI PIRMYN.

Anglų laimėjimas Francuzijoje.

ANGLAI ATSTUMĖ VOKIEČIUS ATGAL TARPE ST. CENTIN IR UPES LEARPE IR PASIEKĖ CAMBRAI, KURIO PUOLIMAS NEISVENGIAMAS, APIE 10,000 VOKIEČIŲ PATEKO NELAISVĖN. ŠMUKUS SUSIRĖMIMAI FLANDRIJOJE IR PALEI VERDUNĄ.

Suv. Valst. nusvers Rusijos likimą.

LENIN-TROTSKI PASIULĖ PERTRAUKTI KARISKĄ VEIKIMĄ. ATMETUS SĄJUNGIECIAMS TĄ PASIŪLYMĄ, RUSIJA GALI UZVERTI ATSKIRĄ TAIKĄ. PREZ. VILSONO ŽODIS IŠRIS TĄ KLAUSIMĄ.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ITALŲ VEIKIMAS.

Roma. Italų artilerija šiuose mušiuose pasižymėjo savo garmaknių veikimu. Mušyje palei Maletta d'Avanti kalinė baterija buvo priversta pasitraukti atgal sykiu su infanterija. Vieni oficialiai tos baterijos tapo užmušti, išskyrus vieno kapitono, kurs buvo tikrai sužeistas. Jisai pasišaukė porą kareivių, prisakė suardyti likusias kanuoles ir paliepe šaudyti į priešus nuo šios vietos. Paskiausiai sužeistas kareivius pasirūpino kapitonas mėtėsi ant žemės palei kanuoles.

Kitos dvi baterijos taipgi pradėjo smarkiai veikti. — Priešų šaudymas buvo toks smarkus, kad beveik jau nušūto visa baterija. Kada tas kapitonas žuvo, jo vietą paėmė leitenantas.

Kitame atsitikime, eksplozija beveik ko neužbėrė žemėmis kalinų bateriją; tenai puolantis grumzdai užmušė kapitoną. Austrai tuo tarpu subėgę užimti tą vietą, bet italai atstūmė juos atgal.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ITALŲ VEIKIMAS.

Roma. Italų artilerija šiuose mušiuose pasižymėjo savo garmaknių veikimu. Mušyje palei Maletta d'Avanti kalinė baterija buvo priversta pasitraukti atgal sykiu su infanterija. Vieni oficialiai tos baterijos tapo užmušti, išskyrus vieno kapitono, kurs buvo tikrai sužeistas. Jisai pasišaukė porą kareivių, prisakė suardyti likusias kanuoles ir paliepe šaudyti į priešus nuo šios vietos. Paskiausiai sužeistas kareivius pasirūpino kapitonas mėtėsi ant žemės palei kanuoles.

Kitos dvi baterijos taipgi pradėjo smarkiai veikti. — Priešų šaudymas buvo toks smarkus, kad beveik jau nušūto visa baterija. Kada tas kapitonas žuvo, jo vietą paėmė leitenantas.

Kitame atsitikime, eksplozija beveik ko neužbėrė žemėmis kalinų bateriją; tenai puolantis grumzdai užmušė kapitoną. Austrai tuo tarpu subėgę užimti tą vietą, bet italai atstūmė juos atgal.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ITALŲ VEIKIMAS.

Roma. Italų artilerija šiuose mušiuose pasižymėjo savo garmaknių veikimu. Mušyje palei Maletta d'Avanti kalinė baterija buvo priversta pasitraukti atgal sykiu su infanterija. Vieni oficialiai tos baterijos tapo užmušti, išskyrus vieno kapitono, kurs buvo tikrai sužeistas. Jisai pasišaukė porą kareivių, prisakė suardyti likusias kanuoles ir paliepe šaudyti į priešus nuo šios vietos. Paskiausiai sužeistas kareivius pasirūpino kapitonas mėtėsi ant žemės palei kanuoles.

Kitos dvi baterijos taipgi pradėjo smarkiai veikti. — Priešų šaudymas buvo toks smarkus, kad beveik jau nušūto visa baterija. Kada tas kapitonas žuvo, jo vietą paėmė leitenantas.

Kitame atsitikime, eksplozija beveik ko neužbėrė žemėmis kalinų bateriją; tenai puolantis grumzdai užmušė kapitoną. Austrai tuo tarpu subėgę užimti tą vietą, bet italai atstūmė juos atgal.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ITALŲ VEIKIMAS.

Roma. Italų artilerija šiuose mušiuose pasižymėjo savo garmaknių veikimu. Mušyje palei Maletta d'Avanti kalinė baterija buvo priversta pasitraukti atgal sykiu su infanterija. Vieni oficialiai tos baterijos tapo užmušti, išskyrus vieno kapitono, kurs buvo tikrai sužeistas. Jisai pasišaukė porą kareivių, prisakė suardyti likusias kanuoles ir paliepe šaudyti į priešus nuo šios vietos. Paskiausiai sužeistas kareivius pasirūpino kapitonas mėtėsi ant žemės palei kanuoles.

Kitos dvi baterijos taipgi pradėjo smarkiai veikti. — Priešų šaudymas buvo toks smarkus, kad beveik jau nušūto visa baterija. Kada tas kapitonas žuvo, jo vietą paėmė leitenantas.

Kitame atsitikime, eksplozija beveik ko neužbėrė žemėmis kalinų bateriją; tenai puolantis grumzdai užmušė kapitoną. Austrai tuo tarpu subėgę užimti tą vietą, bet italai atstūmė juos atgal.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ITALŲ VEIKIMAS.

Roma. Italų artilerija šiuose mušiuose pasižymėjo savo garmaknių veikimu. Mušyje palei Maletta d'Avanti kalinė baterija buvo priversta pasitraukti atgal sykiu su infanterija. Vieni oficialiai tos baterijos tapo užmušti, išskyrus vieno kapitono, kurs buvo tikrai sužeistas. Jisai pasišaukė porą kareivių, prisakė suardyti likusias kanuoles ir paliepe šaudyti į priešus nuo šios vietos. Paskiausiai sužeistas kareivius pasirūpino kapitonas mėtėsi ant žemės palei kanuoles.

apie pertraukimą kariško veikimo randa prez. Wilsono rankraščiu galutina jo nuomonė.

BOMBA UŽMUŠĖ 7 DETEKTIVUS.

Milwaukee. Eksplozavusi bomba centrėje policijos stotyje užmušė 7 detektivus bei policijos perdetinius; daugelis tapo sužeisti. Tapo suareštuotas vienas italas.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

FRANCUZAI UŽĖMĖ DVI PRIEŠU LINJAS PRIE VERDUNO.

Paryžius. Lapkričio 25 d. oficialiai pranešama, kad atakose prie Verduno francuzai kareiviai užėmė pirmas ir antras vokiečių linijas ir gilius apsikimsimus, taipgi pamė nelaisvėn 800 vokiečių.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

ANGLŲ KARIUMENĖ VEIKIA PASEKMINGAI.

Londonas. Po didelių mušių ir po įvairių pasekmių, anglų vado Haig kariumenė užėmė miestelį Bourlon ir taipgi atsibuvo didžiulius kraujo praliejimus nuo to laiko, kada buvo mušiai prie Verduno. Susirėmimai prasidėjo aštunt, subotį, lapkr. 24 d., po didelio žemę kratantį kanuolių šaudymo per istisą naktį.

Šiuose mušiuose, per daugelį atvejų anglai užėmė sieksni-kita Bourlon girios ir ploto į miestą, bet vis buvo priversti pasitraukti. Šiaurinė dalis tos girios dar vis tebelaikoma vokiečių rankose ir jie deda visas pastangas atstumi anglus atgal, jei tik tie užima nors biskelį.

Kiti vokiečių kariumenės šalis deda pastangas atsiimti francuzų užimtas vietas palei Pheims, kur žymus įsilaužimas į vokiečių liniją gresia prastojeimui Laon. Kaip paskelbia žinios iš tos vietos, vokiečių pastangos neparodė jiems pagėdijamų rezultatų.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

TURKAI BOMBARDAVO SAMUELIO KAPĄ.

Londonas. Pranešama, kad grintelė senoviskame Mizpah, 5000 jardų nuo Jeruzalio-Nabulio kelio, tapo anglų kariumenės apsaudyta. Anglų kareiviai, eję į šiaurę, buvo turkų sušaukti. Anglai buvo daėję iki Beitunia, bet kada tapo atstumti atgal, užėmė poziciją palei Beit ar El-Foka, 12 mylių nuo Jeruzalio.

Pranešimai skelbia, kad turkai bombardavo tradicinį pranašo Samuelio kapą.

Miestas En-Nebi Samuil, apie 5 mylių į šiaurvakarius nuo Jeruzalio, tikima buvęs tai senoviskasis Mizpah, garsusis Benja mino miestelis. Sulig tradicijų, čionai buvęs gimęs, augęs ir palaidotas pranašas Samuelis.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

FRANCUZA SAVINASI ALZACIJĄ.

Paryžius. Bolš. užrubežio min. Trotskis paskelbia Petrograde, sulgy pusiau—oficialių žinių iš Petrograde, kad Francija sakosi, jog jai priklauso Provincijos Elzas-Lotaringija, turtingas geležies ir anglies distrikas Francijoje ir girij plotai karėje pusėje upės Rheino.

Taipgi skelbiama, kad nuo Vokietijos turi būti atskirtos ir palikuosios nuo visokių politinių bei ekonominių priklausomybių Vokietijai kaip kurios teritorijos, kurios turės būti sudarytos.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

VOKIETIJOS IŠLYGOS.

Amsterdam. — Vokietijos taikos išlygos — siukoms Rusijai, yra maž-daug tokios: Ailyginimas Austrijai. Viss Kaukazo teritorija, kurią turi Rusijos kariumenė, privala atiduoti Turkijai.

Lenkiją padaryti neprigulmingą kaalyte, po artima Vokietijos priežiūra.

Nekurios Baltijos pakraščio dalis, užimtos vokiečiais, pasiileks Vokietijai.

Dobrudza atiduoti Bulgarijai.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

tos laisvos neutralės valstybės. — Jos turėtų būti užimtos Rusijos kariumenės iki tikros gvarancijos ir taika neužbaigta.

Vienas dokumentas kalba apie praneštą atsituvusią konferenciją finansierių Šveicarijoje per reitą rugsėjo mėn., kurioje Anglija užsigina, jog nedalyvavusi; tenai buvę sumanyta Vokietijos delegatų apėmimas Baltiko provincijų ir Finlandijos neprigulmingumas.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

VOKIEČIAI VEIKIA PIET. AMERIKOJE.

Washington. Viso Amerikos Unija persergėjo Suv. Valst. valdžią turėti priežiūroje Piet. bei centralės Amerikos respublikas, kadangi tenai labai uoliai varoma vokiečių propaganda, ypač prieš Suv. Valstijas. Persergėjime pažymėta, kad Suv. Valst. gali susilaikyti skaudžių pasekmių, jei nebus tenai sulaukytas tas vokiečių veikimas.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

BOLŠEVIKAI APIE UŽBAIGIMĄ KARIS.

Londonas. — Skelbiama Anglų laikraščiuose, kad Anglija nesupranta pozicijos Lenino ir Trotskio, Rusijos bolševikų vadovų. Sulgy pranešimų, sakoma kad bolševikai turi prirenę galutiną taikos programą, kuria mano gauti prijaučimą visų sąjungiečių ir teutonų, jog karį jau turi baigties.

Jeigu dabar įvyksta sutartis tarp vokiečių ir bolševikų, tai labai gali būti, kad milijonas vokiečių, esančių Rusijoje nelaisvėje, būtų palikuosuoti ir galėtų sugrįžti namon būti persijusti į vakarinį frontą prieš sąjungiečius.

Genevos laikraštis rašo apie Lenina sekanciją:

"Leninas niekad nepripažino, kad Rusija turi kokias nors pareigas linki savo sąjungiečių, ir jie turi suprasti dabartinę Lenino valdžią Petrograde. — Jo pasiūlymas nusiginkluoti prieš ir su vokiečiais yra pavojingas, nes jis gali rasti nors tik vieną generolą, kurs pasirašytų po tokia išdavaingą sutartimi ir tuomi būtų palikuosuoti 1,000,000 vokiečių nelaisvių prieš sąjungiečius.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

CHINIEČIAI SUKILĖLIAI PRADEDA VEIKTI.

Pekinas, lapkr. 24 d. — Premjeras Tuan Chi-Jui kelios dienos atgal padavė rezignaciją; jo vieton likosi paskirtas užrubežio ministeris Wanz Tah-Lich. Ildo ministeris tapo palikuosotas nuo vietos.

Sukilėliai Hunan provincijoje eina šiaurlinkui palei upę Yangtse Kiang. Chinų generolai, kurie pirmiaus atsisakė paremti valdžią, dabar matydami pietinių chiniečių pavojų ir ragina valdžią pradėti prieš sukilėlius militarišką veikimą.

Padėjimas chinuose taip susipynė delei rezignavimo gen. Wang Shi-Chen, generalio stabo vado, kuomet neliko atsakomasis ypatos karės valdyboje.

Rašoma, kad 35,000 chiniečių bus pasiųsta į Franciją prie kelių statymo.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

FRANCUZA SAVINASI ALZACIJĄ.

Paryžius. Bolš. užrubežio min. Trotskis paskelbia Petrograde, sulgy pusiau—oficialių žinių iš Petrograde, kad Francija sakosi, jog jai priklauso Provincijos Elzas-Lotaringija, turtingas geležies ir anglies distrikas Francijoje ir girij plotai karėje pusėje upės Rheino.

Taipgi skelbiama, kad nuo Vokietijos turi būti atskirtos ir palikuosios nuo visokių politinių bei ekonominių priklausomybių Vokietijai kaip kurios teritorijos, kurios turės būti sudarytos.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

MANOMA SUDARYTI AMERIKOJE KARINĘ TARYBĄ.

Washington. — Pulkininkas House paskelbia iš Europos, kad sąjungiečių manoma sudaryti karės ekonomijos tarybą, nepriklausomai nuo militarės tarybos ir kad toki taryba apėibus Amerikoje.

Militarė taryba pripažinta turinti būti kuorčiausia: prie mušių linijų, tai yra Europoje. Tuo pačiu būdu ir ekonominė taryba turės būti arčiaus prie są-

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

Svetimtaučiai arba amerikoniai bus lygiai šaunami. Prez. Wilsono proklamacija, išleista lapkr. 16 d., paskelbia visą tą plotą esant karės stovyje.

Nors New Yorko pavandens priklausęs miesto policijos ir patrolių sargybai yra tik 465 mylios, bet apsaugoti kariuomenei priskiriama dar didesnis plotas, kurį apima New Yorko komercija. Prie to prisideda ir septyni prieklauskos, ypač Hobokano.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

BACHMETJEV NEPRIPTIŠTA BOLŠEVIKŲ VALDŽIOS.

Washington. — Rusijos ambasadorius Bachmetjev praneša valstybės departamentui, kad Rusijos ambasada nepripažįsta autoriteto naujai užėmusių Rusijos valdžią bolševikų. Tuo pat laiku ambasadojus perdavė laišką valstybės sekretoriui, kuriame jis mini, jog pildys visas jam pavestas Rusijos pareigas iki nebus priskirtas naujas atstovas ir iki jo nepripažins S. V. valdžia.

Rezignavo trys pirmieji ambasados nariai; du jų, J. Sukin ir F. De Mohrenschildt, pasiūlė savo patarnavimą S. V. kareiviams prieš Vokietiją.

Kitą dieną padarė rezignaciją iš ambasados narių Baronas Sternberg.

True translation filed with the post master at Cleveland, November 30, 1917.

NEPAPRASTOS DOVANOS!!

DIDELĖS NAUDINGOS KALĖDŲ-NAUJŲ METŲ DOVANOS!

"Dirvos" išleistuvė paskiria Dideles Dovanas tiems, kurie labiausiai pasidarys praplatinime "Dirvos" tarpe savo draugų ir pažįsmų savo mieste ar kitur. Dovanos skiriamos už metinius naujus skaitytojus.

GALI LAIMĖTI KOZNAS "DIRVOS" SKAITYTOJAS.

Kas prirašys 4 naujus skaitytojus, gaus dovanų puikią auksinę rašomą plunksną (Fountain Pen) vertės ... \$3.00

Kas prirašys 7 naujus skaitytojus, gaus dovanų labai gražią auksinę rašomą plunksną, aksominę dežutę, vertės ... \$5.00

Kas prirašys 7 naujus skaitytojus, gaus dovanų didelę naudingą knygą— Tikėjamą Historiją. Kninga turi 1086 puslapių, su daugybe paveikslų, stiprai ir gražiai apdaryta kampai ir nugara marocco ir auksinėmis raidėmis, ver. \$5.00

Kas prirašys 8 naujus skaitytojus, gaus dovanų labai naudingą kozną lietuviui Angliškai-Lietuviškai ir Lietuviškai-Angliškai (A. Lalis) žodyną, 439-835 pusl. drutai apdaryta. vertės ... \$6.00

Kas prirašys 18 naujų skaitytojų, gaus dovanų COLUMBIA Grafonolą vertės ... \$13.00

Kas prirašys 30 naujų skaitytojų, gaus dovanų COLUMBIA Grafonolą vertės ... \$30.00

Kas prirašys 9 naujus skaitytojus gaus auksuotą laikrodį, gvarantuotą ant 20 metų vertės ... \$8.00

Kas prirašys 7 naujus skaitytojus gaus dovanų auksuotą laikrodį, gvarantuotą ant 10 m. vertės ... \$6.50

DOVANAS PRISIŪSIME SAVO KASTAIS. Laikas dovanoms prailginama iki 31 d. Sausio, 1918 metų. — siųsdami skaitytojus, prisiųskite sykiu ir piningus. Aiškiai parašykite jų vardus ir adresus.

Dirbkite visi — Laimėkite visi!

PASARGA. Labiausiai pasidarys savo viengėnčius pamėnime laikraštyje; kurie surinks daugiausia skaitytojų, savo uolu pasidarys planatinant mūsų visuomenėje apšvietą. "Dirvos" paskleidimu, tu bus patalpinti "Dirvoje" paveikslai.

"DIRVA" 2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Iš Lietuvos Gyvenimo

AKRON, OHIO.

Dele naujos parapijos. Pas mus akroniečius per tulą laiką buvo gan ramu ir tarpe vietinių lietuvių santykiai ar jo pasekminių kelių, pavyzdin — Darbo dienoje, tai yra rugsėjo 3 d., vietinės draugijos bei kuopos parengė suvenyrams spėkoms pikniką, pelnas buvo skiriamas Šeimo Fondui nukentėjusiems nuo karės. Pelnas buvo virš 30 dolarių. Tai tas aiškiai parodo, kad vietos lietuviai per daug nesisikirsto į partijas.

Klausimas, — ar ilgai taip bus? Rodos, kad ne. Mat, parapiją pradėjo tvirti. Butų gerai, kad pasikviestų kuniga, kuris išties skelbtų meilę ir vienybę, bet greičiau bus priešinga. Gal skaitytas nusistebės iš tokio sakymo, bet tai paprastas atsitiktinis Amerikoje ne tik tarpe lietuvių, bet ir tarpe svetimtaučių.

Išties tikintieji lygri negali padariai gyventi. Štai dabar kyla didelis brudėjimas tarpe akrono slavų švento Jono parapijoje. Tiesa, nors riaušių ir nebuvo, bet visgi lapkričio 11 ir 13 d., nedidelienose, pribuvo po 5 policistus ir detektivus ir buvo laukiamas susirėmimų.

Klausimas, kas tą policiją saukė ir kam ji reikalinga. Tai jau nereikia kurti — visi gali žinoti, kad tai kunigo darbas. Jau iš laik galima spręsti, kad ir lietuvių laukia tas pats likimas. Deda savo sunkiai uždirbtus pinigų pastato bažnyčią, pakviečia dvasiškį ir kartu prasideda neapikanta ir suirutė tarpe žmonių. Mat, Lietuvis kunigai sakomamslūs iš evangelijos, o Amerikoje — apie bedievių. Kurie neatidodu kunigui iki paskutiniam centui, tai jau tas ir gauna bedievių vardą. Kunigėlis šlovina tokią kaip bedievių ar ciciliką ir prisako, kad nuo tokio turi šalintis visi „geri“ parapijonai, nes kitaip — gali ir kitus atkalbėti nuo duosnumo ar paklusnumo.

Mūsų dvasiškį vadovai visai užmiršta svarbiausią prisakymą — mylėk artimą kaip patsai save. Čia turiu pasakyti, kad ne visi kunigai taip elgiasi — yra ir gerų, kuriuos guodoja ir myli parapijonai. Taigi negalima tikėti, kad į Akroną pribūtų tikrai geras ir pavyzdingas klebonas.

B. F. Goodrich Rubber Co. lapkričio 19 d. atleido nuo darbo 700 darbininkų ant savaitės laiko. Priežastis nėra žinoma. Lapkričio 17 d. turėjo konferenciją tos įstaigos savininkai — buvo apie 20 delegatų nuo įvairių kompanijų. Apie ką jie tarėsi — nežina, bet spėjama, kad tarėsi apie sutvarkymą kareiv reikalingos medžiagos ir pertvarkymą pačios išdirbystės. Sako, kad yra reikalas pertaisyti mašiną ir kitus daiktus, tai todėl, girdi, ir paluosavo tulą skaičių darbininkų ant savaitės laiko. Kiek tame teisybės — tai jau reikia pagalvoti. Bet gal ir visai kitas dalykas. Nuo 12 iki 17 die mai šio mėnesio buvo gatvėkarių darbininkų streikas. Buvo atvykęs unijos organizatorius iš Detroit, Mich., taikint streikierių su darbininkais. Čia budamas keletą dienų, tarpe akroniečių buvo jis išdalinęs daug lapelių su įvairiais nurodymais, kiek pakilo dabartinio laiko pragyvenimas ir kiek yra mokama už darbą. Niekados darbininkas negalės būti užgandintas tokiu menku uždarbiu. Organizatorius kvietė rašyti į uniją. Be abejonės prisirašė į uniją geros kaskais. Tai gal kompanija delto ir atleido darbininkus, kad būtų prielankesni kompanijai. Bet apie tai negalima užtikrinti. Reikia pažymėti, kad gatvėkarių darbininkai pilnai laimėjo streiką. Jie reikalavo algos pakėlimo \$1 dolarių į dieną arba 10 centų į valandą, — 5 centus tuojau pakėlė, o kitus 5 centus aplaikys nuo 1 dienos balandžio 1918 m. Streikas į 5 dienas užsibaigė laimingai trečiųjų teismu.

Senas parapijonas.

CHICAGO, ILL.

Kalėdines dovanos. Paskutiniame laike labai svarbų darbą pradėjo veikti Chicago lietuvių su Dr. Drangeliu priešakyje, pritariant „Lietuvos“ redakcijai ir leidėjams kaslik „Kalėdinių dovanos“. Jau iš eilės netrečias susirinkimas buvo laikytas lapkričio 16 d. sąryšyje su tuom dalyku. Buvo susirinkęs būrelis inteligentų ir vietos biznierių. Gan plačiai apkalbėta apie išgavimą Lietuvai laisvės. Pasakė trumpas prakalbėles Dr. Zimantas ir Dr. Drangelis. Galop buvo renkamos Kalėdų dovanos — surinko \$64.00.

Svarbiausia tas, kad Fondas yra pasiryžęs surengti visą eilę panašių susirinkimų kiekvienoje miesto dalyje, kur tik randasi daugiau lietuvių. Gruodžio 9 d. rengiamas didelis mitingas, kuriame dalyvaus žymiausi amerikoniškai kalbėtojai bei laikraščių redaktoriai. Augščiausias teisėjas ir manoma teipgi gauti Chicago dienraščio redaktorių. Taigi yra nemaža vilties, jog šiek tiek bus plačiau paminėtas lietuvių vardas anglų spaudoje, kas prisidės prie išdirbimo dirvos laike taikos konferencijos.

Galima dar paminėti, kad tautininkai pradeda uoliai darbuotis — vienas jų uobalsis yra išgavimas Lietuvai laisvės.

Yra viltis, kad tautininkų šventi ir teisingi siekiai išeis ant naudos lietuvių visuomenei ir mūsų tėvynei Lietuvai.

M. K. S.

BROOKLYN, N. Y.

„Girių Paslaptis“ scenoje. — Lapkričio 17 d. vietinė Dr. Dailės Draugija statė scenoje penkių atidengimų veikalą — „Girių Paslaptis“. Veikalas yra verstas iš rusų kalbos ir tik pirmu kartu statytas lietuvių scenoje. Lošimas atsisbuvo McCaddin salėje. Nekurie lošėjai savo roles atliko labai gerai, nors vietomis stokavo atsiminimo žodžių, tai vis šiek tiek stengėsi savo veikimu spragą užpildyti.

Draugija veikia jau nuo sausio mėn. šių metų. Ji pastatė scenoje daugelį didelių veikalų. Šis veikalas — „Girių Paslaptis“ — yra gan indomus, užimantis, kuo met gerai lošiamas. Dalykas, maž-daug, tame: Miestietis artistas-piešėjas užklysta girioje ir užima į girininko gyvenimą. Prigulės nakties laiku prie kermo netoliese stubelės, inėina į sapnų pasaulį ir čia įsiai, tas artistas, yra rolėje šiltų kraštų girių fauno. Veikale maišosi Undinės, Girykštis, Vandenynkštis ir Velnųkštis ir atvaizdina maž-daug tą, ką artistui papasakojio girininko žmona ir pats nusiminimas, atėjus artistui prie jų nemelio.

Roles atliko: p. A. Vitkauskas, Dram. Dailės Dr.-jos vedėjas, p. J. Skeraitė, E. Sirvydaitė, O. Seliklūtė, A. M. Augūnas, M. J. Danielius, J. Vitkus ir keletas kitų.

Publikos buvo labai daug — daugiausia kiek kada buvo ant minėtosios draugijos vakarų.

„Setonas“. — Ta pati draugija stato scenoje didelį veikalą — „Setonas“. Tas atsisbuvo nedėlio, 2 d. gruodžio, McCaddin Hall. Draugija šį veikalą stato pamėnėjimui Sandaros seimo. Linkima gerų pasekmių.

A. L. T. Sandaros 1-mos kp. susirinkimas. — Lapkričio 18 d. A. L. T. S. 1-ma kuopa susirinkime svarstė seimo rengimą ir visas reikmes prie to. Lapkričio 29 d. rengiama didelė prakalbos; kalbėtojai bus atvaizdys seiman delegatai. Seimo posėdis atsisbuvo World Buildinge, New York; prakalbos — Brooklyn, McCaddin Hall.

Pabaigus susirinkimą, atsisbuvo diskusijos, kas čia paprastai kuopoje daroma. Tema diskusijoms buvo: „Kokios valdžios Lietuvai reikia.“

„Valkata“. — Lapkričio 24 d. McCaddin Hall vietinė 41 vyčių kuopa statė scenoje veikalą

„Valkata“. — Už poros savaitių socialistai toje pačioje salėje stato veikalą „Kryžius“.

Koresp.

ROCHESTER, N. Y.

Iš lietuvių gyvenimo. Sunku Amerikoje yra rasti didelės kolonijos, kur sutiktume lietuvių se žydėtų. Kur randasi keli dešėtai šeimynų, dar ten rasi sutikimą. Pas mus nesutikimai yra dveji: vieni sroviniai, kiti ypatingi. Nuo lietuvių Dienos įsivyravo pirmoji rūšis, kuri vis dar tebesitęsia. Ypatiški nesutikimai yra daug nešvaresni, — jie įsiviešpatavę kaip tarp čionykščių veikėjų, taip ir tarp paprastų vyrų bei kumelių.

Nesvarbu but, jeigu karčemų ir klubų kostumieriai susipeša, bet jei musy progresivai, kaip vyrai, taip ir moteris (nesakau visi) jau pradeda kumščiais pešties, ilgaielėnuvauti, — tai tas nepadorus.

Dabar pažiūrėkime į veikėjų. Iš jų nevisi yra vienodi, — vieni bando būti iš viršutinės pažiūros, o kiti yra verti jais būti. Iš pažiūros veikėjas yra ne kas kitas, kaip puslė, ir jie yra be jokio apsiapatinimo, nesikaitantys literatūros. Tokie, daugiausiai kitų prikurstomi, ar svetimų protu gyvendami, daro maišalines visur.

Kada šios kolonijos draugijų atstovai susirinko išnešti bendrą rezoliuciją bei atsikreipimą į lietuvių visuomenę Amerikoje link šaukimo seimo, tai tame pirmame susirinkime kiti didžiausi ginčai dėl ypatų nuo R. L. Tarybos.

Kasgi kelia tą suirutę? Sėdiniškai atsakius, — tai broliai katalkai su davatomis ir socialistai, kaip jie save vadina, — prieš tautininkus, kam šie uoliai pradėjo veikti. Kiek žinau, tai iš visų konferencijų nei vienos nebuvo atsakančios pilnos. Bet kanybė ir nuolaidumas tautininkų yra pagirtinas.

Dar biskutų noriu pakalbėti apie smukles. Smuklininkų netruksta, — daro biznį visi, kad tik „dumai ruksta“, yra virš pastuzinio, buvo kada dvigubai daugiau. Randasi tokių biznierių, kuriems subata — tai jų džiaugsmas. Nekurie ragina „spendyti“, nes, girdi, subat daug pinigų. Mat, jiems nesvarbu, jog vyro moteris ir vaikai pusbadžiu gyvena, nuskurę vaikščioja, taip kad bausi žiūrėti šeimyna. Tečiaus iš jų tėvo karčiūminkai vilioja pasakinti centą... Ar tai ne gaudagrašiai? Yra dar viena bonkočių kartė — „blaksiniam name“, — ten kad ir draugija valdo, bet didelė betvarkė, — ar tai prakalbos ar teatras — „draugai“ čilpia, kaip „beibės“ bonketes, nes netoli reikia palipti. Subatomis gali rasti begirtuokliu jant per naktį — iki 2-3 ir 4 val. į nedėlios rytą. Rodos „progresivai“ draugija, — kaip jie vadina ir socialistų valdyboje, rodos, visa didžiūma. Ar tai nebutų galima, kaip draugijai, tą patysiti, kad žmonės kokių tai urvų nevadintų.

Girtuokliavime vartyti apviečią gražiai skambančiais vardais ir socializmo mokslą platinti ar diskusuoti prie bonkučių panašioj vietoj reikią tą patį, kaip ir prirugusioj karčiūmoj. Laikas susiprasti visiems.

Jau keletą savaitių, kaip čia susitvėrė „Vyčių“ kuopa, — su ga labai sparčiai, nes jau narių virš 60, tai mūsų jaunūmenė, tai žiedai tautos. „Vyčiai“ labai smarkiai pradeda veikti, — ruošia sau vietą bažnytinėje salėje (apaciūje) dėl žaidimų, lavinimosi ir tt. Geistina, kad dalis paklydusių jaunuolių, ir kurie perloti klaidingon pusėn yra nuėję, šiandien pasinaudotų progą ir paklaidas pataisytų. Mažai prasilavinę turėtų atsargiai elgtis su įvairios rūšies „mokytojai“ ir „draugais“.

Visiems patariu spiesties pas savo brolius ir dirbti dėl Lietuvos labo ir laisvės, o ne dėl internecionaly, kurie neprigadžia nei tautos nei tėvynės.

Palangos Birutė

BALTIMORE, MD.

Kuomi baltimoriečiai daugiausiai užsimą? Skaitant laikraštius, nuolat patėmįjį gana malonių žinių iš kitų kolonijų, kur lie

tuviai daugiau rupinasi savaja kultūra. Ten yra rengiami dailės perstatymai, koncertai ir šiaip įvairūs pasilinksminimai bei svaiginančių gėrimų, kuriuose buna žaidžiama įvairūs lietuviški žaislai, dainuojamos dainos ir blaivai laikas praleidžiamas. Tankiais surengimais daugiausiai rupinasi jaunimas, kuris yra susispietęs į tam tikras draugijas bei ratelius. Bet pas mus baltimoriečių tokių puikių surengimų beveik ir nėra. Jeigu čia ir yra kas rengiama, tai truksmingi piknikai, baliai su svaiginančiais gėrimais, o rudens laike — tai buna rengiami taip vadinami „oster rost“.

Baltimoriečiai yra per daug išsiskirstę į visokias draugijas ir draugijėles, o jaunimas į klubus-klubelius. Į tuos klubus jie yra įsitikę, kad juos stato augščiausiai už viską, ir tie klubai neįstengia daugiau nieko naudini gesnio surengti, kaip tik truksmingus piknikus ir balius.

Tiesa, vienas klubas buvo surengęs vieną koncertą ir vieną parastymą, tai tiek tesugabėjo per tris metus savo gyvavimo. O kiek surengė per tą laiką truksmingų piknikų ir balių — tai aš neapsiimu čia skaityti. Kiekienai yra išmėtoma pinigų ant svaigalų, iš ko turi gana didelę naudą bravorai. Yra viena draugija, kuri yra verta pažymėti — tai „Darbininkų Susivien. Pašalpinė draugija“, kuri beveik kas metas surengia paskaitas apie sveikatą (ši draugija valdo socialistai). Taigi reikia paminėti ir T. M. D. 11 kuopą, kuri taip pat bando rengti šį bei tą naudingą. Yra čia ir Teatromylėtojų kuopelė, kuri kas žiemą surengia po keletą perstatymų, bet šiai kuopelėi niekam nestoka žmonių, kurie bando ir parankenti, — todėl kaip kada sumano ir likviduoti. Pono p. Grigaičio laikuose buvo panorėta padaryti ją socialistiška, bet kada tas nepavyko, tai p. Grigaičio pasekėjai apleido kuopelę ir sutvėrė kitą prie L. S. S. 14 kuopos.

Pereitą žiemą teatrališka kuopelė susivienijo su A. L. T. S. 6-ta kuopa delei pasekmingesnio veikimo, bet ant nelaimės ir čia vėl atsirado nedraugų. — Mat, tui kuopos nariai buvo suvieniję teatrališką kuopelę sujungti su vienu klubu, o kad tas jiems nepavyko, tai tie ponai apleido kuopelę ir dabar bandė sustvėrti prie klubo kitą, kurį stengsis lošti kokius nors perstatymus. Suprantama, kad čia viešpatuoja tas nelaimingas aš — jeigu ne tas aš, tai tiems nariams nebūtų reikalo apieisti kuopelę ir skaldyti ją, nes ir taip jau mažas spēkas turi.

Ačiu tokiame nepaprastam baltimoriečių išsiskirstymui, tai ir nėra naudingo veikimo. Štai šį metą S. L. A. sumanė rengti apaudros ir sveikatos savaitę, prie kurios gana stropiai rengėsi didelės ir mažos S. L. A. kuopos. Bet baltimoriečiai tas nebuvo rengiama — tartum, kad čia neturėtų nei S. L. A. kuopos, o kuopa yra ir da nemaža. Kas tame yra kaltas, — tai sunku pasakyti. Greičiau bus kalta kuopos valdyba. Mat, nekuriems kuopos valdybos nariams gal daugiau rūpi kas kitas, negu koks naudingas surengimas. Antra vėl — pasklidus žiniai, kad gerbiamas mūsų dailininkas ir kompozitorius Mikas Petrauskas žada išvažiuoti į Rusiją ir nori da surengti koncertus diadese kolonijose, tai kitos kolonijos, kuriose jaunimas yra daugiau pamylėjęs daile, tuoj eilė ruošties prie surengimo gerb. Mikui Petrauskui koncerto. Bet ar baltimoriečiai rengėsi prie to taip prakliūnas ir kultūriško darbo? Ne, mat, jiems tas dailės darbas mažai turi svarbos. Nors čia vienas klubas ir turi sutvėrs savo chorą, kuriame rodosi ir priderystė buvo surengti gerb. Mikui Petrauskui koncertą, vienok to nepadare, nors tas pats klubas rengia gana tankiai truksmingus piknikus ir balius su svaiginančiais gėrimais.

Kiek laiko tam atgal baltimoriečiai buvo apsigrę „unijų ligą“, o dabar serga „klubų ligą“. — Jie taip yra įsitikę, kad juos stato augščiausiai ir prakliniausiomis

įstaigomis. Tiems klubams neuipie nei Lietuvos politiškas klausimas, nei Lietuvos laisvė, nei jie visai neremė L. N. F. ir nieko neaukiauja dėl Lietuvos laisvės išgavimo.

Be to dar čia yra du politiški klubai, bet apie juos nėra nei ko kalbėti, nes tenai yra vien tik girtuokliavimo urvai.

Gerbiame baltimoriečiai, o ypač jaunimas, laikas jums jau atbusti ir pradėti veikti daugiau lietuviškai-tautiškąjį dailės ir kultūros dirvoj. Laikas jau pradėti auklėti savąjį daile ir kultūrą, rengiant tankiai dailius perstatymus, koncertus ir šiaip blaivus pasilinksminimus, o mesti į šalį tuos truksmingus piknikus ir balius, kuriuose užima pirmą vietą alus. Skaitykite daugiau laikraščių, atkreipkite daugiau atidos į kitas kolonijas, kurios su didžiausiu pasišventimu dirba lietuviškai kultūriškoje dirvoje. Atkreipkite daugiau domos ir į Lietuvos laisvės siųskime aukas į Lietuvos Nepriugulmybės Fondą, nes ikišiol iš baltimorių, kur tiek daug randasi draugijų, yra aukavę į L. N. F. tik S. L. A. kuopa \$15.00 ir T. M. D. 11 kuopa \$7.50.

Tautietis.

RUPINKIMĖS LIETUVIAIS KAREIVIAIS.

„Ateties“ No. 44 p. Vaitkus paduoda gana svarbų sumanyimą — tai yra, kad būtų sutvėrta iš visų partijų atstovų tam tikra organizacija, kuri rūpintųsi esančiais Amerikos kariūmenėje lietuviams. Nors p. Vaitkus savo laiškeliu kreipėsi vien tik į bostoniečius, bet man rodos, kad tuomi klausimu turėtų rūpintis visos lietuvišios apgyventos kolonijos ir visos partijos arba srovės. Juk tie lietuvių, kurie dabar tarnauja Dėdės Samoj, yra iš visų kolonijų ir iš visų partijų.

Tegul bostoniečiai rupinasi sutvėrti augščiaul minėtą organizaciją, bet tegul nemiega ir kitos kolonijos — tegul jos tuoj, nieko nelaikdamos, imasi už darbo ir tegul pradeda rinkti statistiką, kiek iš kurios kolonijos yra paimta lietuvių ir kiek yra pastoję liuosnoriais į S. V. kariūmenę. Jų vardus-pavardes ir amžių, o jeigu kuris būtų pasidavęs kitokia praverde, tai tie, kurie rinks statistiką, turi paduoti šale tikrosios pavardės ir antrąjį, nes tokiu būdu būtų lengviau ir teisingiau suzinoti, kiek dabar yra lietuvių S. V. armijose, idant, reikalui prisiejęs, būtų galima paduoti tikrą statistiką ir Washingtono valdžiai, nurodant, kiek lietuvių yra S. V. armijoje, kurie sykiu su kitais kariauja už pasaulinę demokratiją.

Tokia organizacija būtų gana svarbi iš dviejų atžvilgių. Viena, — tai palaikymas draugiškių ryšių su tais mūsų broliais, kurie dabar yra atskirti nuo mūsų, o antra, — tai nemaziau svarbi ir politikos reikaluose, ypač dabar, kada mes reikalaujame Lietuvai savivaldos.

Aš čia nenoriu daug kalbėti tame klausime, nes man rodosi, kad tas visiems gali būti gerai suprantamas reikalas. Aš tiesiog atsišaukiu į jus, gerbiame, jį, katrie tik suprantate svarbą augščiaul minetos organizacijos ir jei prijaunčiate, tai padėję į šalį visus partiviškumus, imkitės už darbo ir tverkite augščiaul minėtą organizaciją, o kartu rinkite statistiką mūsų brolių, esančių S. V. kariūmenėje.

P. Jaras.

PAJIESKOJIMU REIKALAI.

Iš Lietuvos jau sugrįžo pajieskojimas sekančių asmenų:

- 1) Vinco Jevaičio, Trakai, Viln. kub.
- 2) Marcelės Jevaiša, Trakai, Viln. kub.
- 3) Kasparo Karausko, iš Kruonių, Viln. kub.
- 4) Baltraus Gudačio, iš Kaišėdurių, Viln. kub.

Lai atsišaukia ypatos, kurios tuos pajieskojimus per mūsų Bendrovę siuntė, — mes perduosime laiškus iš Lietuvos. Kiti pajieskojimai dar negrįžo, kaip tik grįž, tuoj skelsime laikraščiuose. Rašykite mums šitu adresu: Lithuanian Development Corporation 320 Fifth ave. New York City, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIAI PRI-VALO TUOJAUS SUDARYTI BENDRĄ TAUTINĘ TARYBĄ IR PRADĖTI VEIKTI ČIA SUV. VALS.

Gerb. Inžinierio Naruševičiaus tik-lą iš Europos pribuvio, patarimas bei reikalavimas išreiktas prakalboje Bostone—Clark's Viešbutyje lietuvių veikėjų susirinkime.

„Dirvai“ rašo Jonas Kerdiejus.

Netikėtai bostoniečiams teko susilaukti svečio g. Naruševičiaus nedėlioje, lapkričio 18 d. š. m. Rodos, buvo tikėtasi ant vėlesnio laiko, bet svečias atsilankė ankščiau. Vietos ir Broktono veikėjų, daugumoje vidurinės srovės žmonės, susitarė tos dienos vakare surengti susirinkimą su vakariene priėmimui svečio ir pasikalbėjimui apie Lietuvos reikalus. Pasitarimas įvyko ir 6-tą val. vakare Clark's Viešbučio svetainėje susirinko virš 30 asmenų.

Prie susipažinimo su svečiu ir kol patarnautojų prisirengta su vakariene, tame tarpe g. komp. Mikas Petrauskas prisidėjo prie piano suskambino kelis muzikos dalykus, taipgi iššaukė porą savo mokinių dainininkų, kaip tai: pp. J. Višniauską ir Bačiulį, kurie sudainavo — pirmas: „Vai aš pakirščiau“, — antras: „Naujoji Gadyne“ — veikalai abu paties Petrausko. Dar toliau — be sirandančių gabijiečių būrelis sudainavo „Razbaininkų Dainą“ iš dramatiško veikalo „Blindos“. Dainos muzika irgi Petrausko.

Bevakarieniaujant p. Jurgelinas prabilo į susirinkusius su viešu susipažinimu g. svečio ir meldė jo, kad susirinkusiems pasakotų apie Europos lietuvių darbavimąsi Lietuvos laisvės išgavimui ir ko būtų pageidaujama iš liet.-amerikiečių jiems pagelbon šiame tarpe.

G. Naruševičius patiekė ilgą prakalbą į tai atsakydamas, kurios negalima buvo paimti žodis-žodinė, bet nors mintį išreikšti bandysiu perduoti „Dirvos“ skaitytojų žinią (greitrašo nevartojant visko-gi kaip reiktu negalima užrašyti, bet bandžiau, jei būtų kokios pastabos, jos bus priimtos kaip pataisymas — J. K.-jus).

„Gerbiame, nekalbėsiu aš jums nei jokios partijos nei grupės vardu kaip atstovas, nei. Aš kalbu tik pats nuo savęs, kaip žmogus, kaip lietuvis, kuris nuo pat pradžios karės ten buvo, matė ir kartu dirbo-veikė ir tą gali čia jums papasakoti.“

„Noriu čia jums paminėti Lietuvių Tarybą Petrograde, kokią būdu ji buvo sudaryta ir kokią būdu ji suiro. Jos suirimo, geriau sakant jos išardymo YRA PADARYTA DIDELE KLADA. Iš padarytojų-gi klaidų mums reikėtų pasimokyti ir ant toliau vengti, idant KLAIDOS neatsikartotų!“

Pirm negu iki šio dalyko prieisiu, pasakysiu nuo pat pradžios karės: Didžiausiam sumišimui, nusiminimui, pradžios karės panikoj atsidurė suvalkiečiai ir ot jau tuomet su tuomi apsirėikę pas lietuvių organizacijos reikalingumo pirmas supratimas — maskviečiai studentai atsiliepė ir sutvėrė tokią įstaigą kaip ir Tarybą, kuri rūpintųsi tuo karės nukentėjusiais ir turėtų teisę visų lietuvių vardu kalbėti besirupinant jų reikalais, taipgi tvarkyti tuos reikalus. Toji įstaiga kiek veikė, bet vėliau dėl įvairių priežasčių, k. p. nesutis kymas, neišsilavinimas ir tt., nustojo veikus ir pranyko. Tuomet buvo pasirūpinta Vilniuje sutvėrti kitą organizaciją, žinoma, tais pačiais tikslais, tai Šeimo Komitetas pabėgėliams šelpti. Rodos, tokioj nelaimėje ir tokiame reikale ten galėjo susitaikyti visi ne vien lietuviai, bet ir popas ir rabinas ir kunigas — visi Lietuvos žmonės savęs gelbėjimui. Bet neilgai tas tęsėsi. Partija! — partijos augščiaul visko statė savo prestižą. Tarp kairiojo ir dešiniojo sparnų viešpatavo kova ir pagaliau dešinieji laimėjo, t. y. krikščionis-demokratai (klerikalai). Instinktas ir sveikas supratimas visiems sakė bendrai dirbti darbą, bet neapykanta vienų prieš

kitus paėmė viršų ir klerikalų užsispyrimas buvo priežastis išardymo pradeto darbo. Tai buvo jų padaryta didelė klaida.

„Reikia pasakyti, kad tuo pačiu kartu ir kairieji padarė klaidą sutverdami atskirai kitą toki komitetą, nes su tuomi prasidėjo pas abiejus, o ypač iš klerikalų pusės, visokios „kritikos“ tiems komitetams — vieni prieš kitus ir pats tikslas buvo visai užmiršamas. Vietoje jo viešpatavo kova. Pats ten budamas ir veikdamas bandžiau taikyti, bet buvo sunku ką atsiekti. Veltui.“

„Na, vėliaus karei vis labiau besipietiant ir užimant Vilnių dauguma išbėgome po visą plačiąją Rusiją ir sunku buvo susižinoti, kaip ten Vilniuje likusieji sugebėjo vesti savo organizatyvų gyvenimą ir kaip ten jie sugyveno ir veikė.“

„Apie pabėgėlių bėgimą Rusijon, apie tą vargą, badą, skurdą ne esmiu įjėgose jums apskaičiuoti, atvaizdinti. Tiek pridedu, kad bėgo su mažaisiais vaikais, tai jų neteko — jie visi išMIRĖ, ISNYKO...“

„Lietuvos pabėgėliams išsi-blaškius po Rusijos visus kraštus, ten vietose tai vienu, tai kitur pasirodė nuo seniau apsigyvenusių lietuvių esą, apie kuriuos jau mes nieko ir nežinojome ir jiems išvydus savo užmirštuosius brolius lietuvių didelėje nelaimėje, visgi instinktas pavėikė ir vietose pradėta tvirti, jų nors neišlavinto supratimo apie organizaciją, tokie komitetai, kurie bendrai gelbėtų nelaiminguosius. Taipgi daugiau — išbėgusieji inteligentai iš Lietuvos Rusijon irgi stengėsi darbuotis sudarymuisi organizatyvo darbo rūpinimuisi nelaimingaisiais. Kuomet pasirodė jau po įvairias vietas tokių komitetų, tuomet ir pradėta galvoti, kaip juos surišus vienon organizacijon, paremton plačiais pamatais. Dirbta-veikta daug ir atsietka, visko buvo, bet noriu, pasakyti, kad prie sątaikos prieiti visuomet buvo sunku. Partijų neitikimai visuomet trukdė darbą. Kairieji niekadoms negalėjo užmiršti jiems padarytų skriaudų jau tik besimant dar prie darbo karės pradžioje ir dešnyjeji nieko nepaisydami veikė sau po senovei savaip. Pagaliau dar didelė stoka išsilavinusių darbininkų organizacijos darbu ir t. t. buvo priežastis, kad tie komitetai neįstengė parodyti didelio darbo.“

„Sakau negalėjo pasirodyti su dideliu darbu dėl įvairių priežasčių, bet lietuviuose, tikras supratimas ir instinktas auklėjosi visgi, vystėsi. Visi pradėjo suprasti organizatyvo darbo svarbą, pradėjo galvoti-mastyti, kad lietuviams visiems reikia sudaryti tokią bendrą organizuotą Tarybą, kuri būtų kaip lietuvių augščiausi įstaiga, kuri rūpintųsi kaip lietuvių, taip Lietuvos visais reikalais, ir su šiuo savo adresu visur galėtų kalbėti.“

„Gražūs norai, mąstymai visgi ejo tik savo keliu, o ne susiprati mai savuoju ir taip pasiekė net Dumos atstovus. Kaip žinote, Dumoje turime keturis lietuvių ir jie taipgi žinoma skirtingųjų partijų atstovai. Ir jie tarp savęs nesusitaikė, pešėsi.“

Čia tuo pat laiku jau lietuvių mokyto suprasti, kaip svarbu yra jiems garsintis pasauliui, o čia apie juos niekas nieko nekalba, nieko nerūši. — Taip, Rusija nemėgsta tokių kalbų, kaip Nepriugulmybė Lietuvai. Ne. Iškeltas savo laiku Suvalkijos klausymas Rusijai buvo dideliu nemalonumu. Taigi laikraštija apie lietuvių tylyje. Buvo tik vienas budas, tai panaudoti Dumos Tribūną Lietuvos pasigarsinimui. O mūsų atstovai kaip tyčia nei žodžio nesako, tylyje. (Užbaiga bus)

VILLA APSUPO JUAREZ.

El Paso. Lapkr. 18 d., vakare. Fr. Villos kariūmenė apsupo Juarez; daug pabėgėlių pribuvo į El Paso. Martin Lopez, kuris atakavo Karranzos kariuovę palei Ojinagą, dabar randasi pas Guadalupe, apie 20 myl. į rytus nuo Juarez, su 500 kar. Kiti Villos kariuovės randašiai palei Rancheria, apie 30 m. į vakarus nuo Juarez.

Patsai Villa veda didžiūną savo kariuovį ant miesto chihuahua.

NUO REDAKCIJOS

RUGIJINIO ISSISKIRSTYMO BLEIDINGUMAS.

Kiekvienoje iš didesnių lietuvių kolonijų priskaitoma po kelias dešimtis atskirų draugijų, kuopų ir ratelių. Žiūrint iš šalies išrodo, kad kiekvienos kolonijos lietuvių lygri linkniuoją didesniu skaičium atskirų draugijų. /Sulyg draugijų bei organizacijų skaičiaus daugelis sprendžia apie tos ar kitos vietos lietuvių susipratimą ir pakilimą kultūroje. Taip, pavyzdin, Chicagoje randasi apie 50 lietuvių draugijų. Brooklyne — New Yorke — apie 40, Baltimorėje, Philadelphijoje, Bostone ir Clevelande bent po 30 ir tt. Yra tokių vietų, kur lietuvių tiesiog stengiasi kuodaugiau „pridaryti“ draugijų ir kuopų, nežiūrint ant to, kad tokiose grupėse būtų vos po 7-10 narių.

Jei mes kiek giliau pažvelgsime į tikrą dalyką stovį, jei mes apsvaistysime, kame apsiereiskia tu draugijų-kuopų veikimas, jei mes, galop, perkratysime jų siekius, uždutis ir veikimo būdus, o taipgi, kokios pasiekiamos pasekmės, tai mes greit prieisime prie išvados, kad tokis drauginis pasiskirstymas, tokis susiskaldymas labai kenkia abiem lietuvių veikimui Amerikoje, nedaleidžiant lietuviams atlikti ko nors svarbesnio, naudingesnio ir kiltensio, — nedaleidžia taipgi nuosekliai žengti pirmyn apšvietos ir susipratimo keliu.

Kiekviename laikraščio numerioje kalbama apie vienybę, kiekviena draugija skelbia, kad vienybėje galybė, bet lygri nepastebima, kad tas pasidalinimas į draugijas-draugijėles ne tik trukdo veikimui, bet staciai demoralizuoja plačiąją minią. Juk tokios mažos draugijėlės neatneša jokios naudos — tai bereikalingas laiko, spēkų ir pinigų aikvojimas.

Amerikoje aiškiai pastebiamos trys srovės — katališkoji, tautiškoji ir socialistiškoji. Kiekviena srovė stengiasi veikti atskirai nuo kitų. Nors veikimas sutartyje atnešd daug didesnius vaisius, tačiau kol kas prie to neprieita. Taigi atskiros srovės bei tų srovių vadai turėtų stengties nekludyti kitų srovių, nesmerkti kitų pažiūrų veikėjų, bet dirbti savo darbą, kuris ir turi paliudyti tos srovės prakilumą, veikimą. — Juk teisingas darbas, praklinus siekiai galime tūti laimėti.

Kiekvienos srovės reikalai yra dvejopos rūšies — dvasiniai bei apšvietos ir mediaginiai bei paprasto pragyvenimo. Taigi rodosi, kad kiekviena srovė turėtų pasigalvinti dviem draugijom, kurios ir būtų svarbiausia rofė. Viena rūpinutis apšvietos, kita — mediaginiais reikalais. Ir taip kiekvienoje srovėje.

Padėkim, galėtų dar susitverti teatralė draugija, literatiska dr. dainavimo dr., amatų dr., informacijinė dr. ir t.t., bet jos turėtų būti prijungtos prie vienos iš augčiaus minėtų pamatinių draugijų — tai būtų tik atskiros šakos tų draugijų.

Taip sutvarkius drauginį gyvenimą, būtų sutaupyta daug bereikalingai žustancijos energijos, pinigų ir laiko, kadangi galime būtų sutvarkyti susirinkimus, susišėsimų valdybinį bei spaudos klausimus.

Priegtam, kas svarbiausia, tuomet kiekvienos srovės veikimas turėtų pastovumą, nuoseklumą ir koordinaciją. Lietuvių visuomenė priprastų prie sutartinio veikimo bent bendruose klausimuose, kas pastebama pas kitas augštas kultūroje pakilusias tautas.

Jau ir dabar daugelyje didesnių lietuvių kolonijų atskiros draugijos susijungė į sąryšius, tačiau tie sąryšiai apsirubėzuoja tomi, kad kiek-tiek reguliuojama rengiamas vakarus bei įvairias pramogas. Tie draugijų sąryšiai turėtų praplėsti savo veikimo ribas. Jie išlengvo turėtų susitvarkyti, kad inean-

ties į juos draugijos viską veikti sutartyje, išvien, butent — kad tos draugijos būtų tik sąryšių skyriai, šakos, kaip perstatyta augščiau.

Labai būtų geistina, idant kiekviena srovė rimtai pradėtų rūpintis ir svarstyti apie tinkamą drauginį sutvarkymą. Tas atneštų didelę naudą ne tik atskirai srovei, bet ir visai lietuvių visuomenei bei tautai.

AR MES ESAME PASIRENGĘ GRĮŽTI LIETUVON?

Visi mes tvirtai tikime, kad Lietuva po šios karės ingys liuovybę, nežiūrint ant to, kaip patį karę nepasibaigtų. Jei Lietuva ir nepasidarytų visai atskira valstija, tačiau ji gaus kuoplačiausią autonomiją arba ineis kaip atskira vienutė, į sujungtas valstijas ant federatiškių pamatų, kaip dabar planuojama linkui Rusijos. Taigi esame užtikrinti, kad Lietuvai laisvės sau lė greit užtekės, kad lietuvių tauta greit atgims ir naujomis pajėgomis galės vystyti savo kultūrą ir kilti apšvietoje augstyn.

Ateiviai lietuvių Amerikoje — tai savo rūšies laimės jieskojai, pakeleiviai, kurie nerada mi tarp svetimių ramumo ir jieskomos gerovės, trokšta greičiau sugrįžti į savo tėvynę, pas savuosius, nes tik tenai jie gali surasti nusiramimą, nes tik tenai gali jie jausties patenkintais, nes tik tenai jie gali suprasti kitus ir kiti juos.

Visi kalba apie grįžimą po karės Lietuvon, tačiau reikėtų rimčiau apie tai svarstyti, reikėtų, taip sakant, ruošties į kelionę. Juk daugelis čia turi savastis, taigi reikėtų jas likviduoti. Umai to padaryti negalima. Reikia rengties išlaiko — reikia tuomi jau rūpintis.

Apart to, visokios rūšies amatninkai turėtų rimtai-tvirtyti susitarti, susiorganizuoti, idant, pasibaigus karėi, tuoj grupėmis pargrįžti Lietuvon, idant greit pradėti veikti naudai savo krašto. Juk amatninkai Lietuvos atstatyme ir atgimdyje turi sulaukti svarbiausią rofė.

Amatninkų suorganizavimo klausimu daug rūpinosi p. A. Martus, kuris stengėsi įvairiose lietuvių kolonijose sutraukti amatninkus į kuopas ir priruošti juos prie vaziavimo į tėvynę. Tai labai puikus ir pagirtinas darbas, kurį būtina reikėtų galutinai sutvarkyti.

Geriausiais tuomi priuošimui lietuvių prie grįžimo tėvynėn galėtų pasirūpinti kiekvienos kolonijos draugijos bei draugijų sąryšiai. Tam tikslui turėtų būti rengiami tam tikri susirinkimai, kuriuose būtų plačiau išaiškinama apie grįžimą ir pilną susitvarkymą. Susiorganizuojamas amatninkų turėtų stovėti pirmoje vietoje.

Gal būtų naudinga, kad kiekviena srovė kiekvienoje kolonijoje padarytų formaliską surašą-sutrauką visų tų, kurie tikrai mano grįžti po karės Lietuvon. Tas skaitlines galima būtų paskelbti laikraščiuose, ir tokiu būdu mes žinotume nors abelnas skaitlines. Juk sakoma, — grįš nemažiau trečdalis, — taigi, jei lietuvių Amerikoje priskaitoma apie 600,000, tai turėtų grįžti apie 200,000 mūsų vientaučių. Puiki skaitlinė! Aišku, kad čia reikalinga rimtai tarties, organizuoties ir ruošties į kelionę.

Čia galime pažymėti tai, kad pirmame numeryje mėnesinio laikraščio „Lietuvos Atstatymas“, kurį leidžia Lietuvos Atstatymo Bendrovė, pranešama, kad jau daroma sutartis su viena laivų kompanija kaslink pasisamdymo laivo, ant kurio, pasibaigus karėi, Amerikos lietuvių iškilmingai keliaus į Lietuvą. Jau galima užsisakyti vietą.

TARYBŲ SUSIJUNGIMAS.

Amerikos lietuvių turi tris tarybas: tautininkų sriovė —

Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba; katalikų sriovė — Tautos Taryba ir socialistų sriovė — Am. Liet. Darbininkų Taryba.

Nežinia, kaip daug galima skaitytis visuomenei su socialistų Darbininkų Taryba, kuomet ne visi tos sriovės žmonės ir laikraščiai su ja sutiko. Nekerie matė net pakenkimą jų pačių sriovės — Sąjungai. Bet visgi toji trečioji Taryba egzistuoja.

Tuo pačiu laiku kaip liaudyje kila balsai, reikalaujantį sriovinių vadovų geresnio darbinimo tikrai lietuvių naudai, o ne savo asmeniškiems tikslams, bei reikalavimai suaukti trečiąjį A. Liet. Politiskąjį Seimą, — dabar augštesnės mūsų spēkos eina kalbos apie sujungimą visų trijų mūsų Tarybų.

Ant kiek tokis darbas būtų pasekmingas, sunku iškalno pasakyti. Į Tarybą tarties būtų atsiųsta tie sriovinių vadovai, kurie jau ketatų sykių panašiais tikslais buvo suvaziavę ir be jokių vazių išsiskirstė. Tačiau, kad lietuvių visuomenė reikalauja visuotinio seimo ir kad tas būtina reikalingas, kuomet dabar artinasi karės galas, — tokios Tarybų susijungimo kalbos ir net bandymai geriausia būtų palikti iki Seimui. Viena, pertankus susivaziavimas sukelia tolimesnius vaidus ir padaro bereikalingus iškaščius; antra — seime dalyvauja platesnės visuomenės atstovai, kurie irgi turėtų tame klausime gauti balsą, nes nuo visuomenės daug priklauso.

Visuomenė, galėdama turėti atstovus tarybose bei gaudama progą iš kožnos sriovės vadovų išgirsti balsą, pagaliaus, ar išietų kas ar ne, galėtų geriaus apšverti, kas kalta darbo ardykme ir ar sriovė darba paramos ir pastitkėjimo.

Ikišiolei ir buvo taip, kad atstovų pora-trejetas, negalėdami susitaisyti, po visko pradeda skleistis savo žmonėse tokias slykščias nesąmones, o žmonės, nieko tokio nežinodami, tam ima tikėti. Tas daug ir pakenkė mūsų viduriniams santikiams.

ANTRAS „DIRVOS“ RE-DAKTORIUS.

Su šiuom „Dirvos“ numeriu pradeda dirbti, kaip antras redaktorius — p. K. S. Karpavičius, buvęs uolus sandarininkas „V. L.“ ir „Tėv.“, kuris paskutiniaus metais dirbo prie SLA. organo „Tėv.“ New Yorko mieste.

LIETUVIŲ DIENA BAZARE NUKELTA IKI GRUOD. 8 D.

Štai ką praneša gerb. komp. Mikas Petrauskas „D.“ red. Mylimaisi:

Lietuviams Bazare buvo paskirta diena 30 lapkričio, bet dabar nukėlė iki 8 d. gruodžio, tai iš tos priežasties aš vėl dar turiu grįžti Bostonian ir apie 3-4 gruodžio vėl čia atvažiuosiu.

Vieta lietuviams paskirta gera, tik reikėtų dar daugiau parodoje turėti gražių dalykų. Yra gražių audimų — tas labai indomu.

Jusų M. Petrauskas.

LIETUVIAI RUSIJOJE RUPI-NASI BADAUJANČIAIS TĖ-VYNĖJE.

„Santaroje“ paskelbta, kad įvairiuose miestuose Rusijoje lietuvių daro rinkliavas ir sudėtas pinigines auksas siunčia Vilniun. Pavyzdin, gegužio 7 d. Voroneže atsiėmė „Lietuvių Diena“, kurioje tapo surinkta 5,000 rublių; pinigai pasiųsti į Vilnių badaujančioms vientaučiams.

Tą turėtų įsitemyti Amerikos lietuvių, kurie, sulgytinami, mažai rūpinasi savo badaujančių brolių-seserų likimu.

ŠVEDU SPAUDA APIE LIETUVĄ.

„N. L.“ praneša, kad Stockholmo laikraštys „Stockholms Dagb.“ lietuvis veikėjas Valdemaras išspausdino straipsnį Lietuvos klausime sąryšyje su Lenkija. Tame straipsnyje nurodoma, kad Lietuvos klausimas yra

tarpautiškas ir kad Lietuva turi likti neprisigulminga. Gan plačiai nušviečiama ir lenkų užgrobimo politika link Lietuvos.

Lenkų laikraščiai Amerikoje išspausdino tą straipsnį su savotiškais paaiškinimais, — žinoma, nesutinkančiais su išreikštomis straipsnyje nuomonėmis.

POLICIJA NELEIDŽIA PRAKALBU.

„V. L.“ korespondentas praneša, kad tuom tarpu Waterburyje policija nebeleidžia sakyti prakalbų. Taip lapkričio 4 d. (parašyta gruodžio 4 d.) „D.“ R.) buvo surengtos prakalbos p. Smelstoriui, bet policija uždraudusi. Už pasipriešinimą po licijai tapo suareštuota du lietuviu ir vienas italas. Lapkričio 11 d. (parašyta gr. 11 d.) — „D.“ R.) turėjus kalbėti p. Bagocius, bet ir svetainės neleidė atidaryti. Manoma, kad Dr. Klimui busi leista kalbėti.

LIETUVIŲ CENRAS VORONEŽE.

Voronežas dabar yra savo rūšies lietuvių centru Rusijoje — kaip apšvietos, taip šelpimo ir politikos žvilgsniuose. „Santaroje“ pranešta, kad rugpjūčio 27 d. (sulyg seno kal.) Centralinis lietuvių komitetas ir pati „Santar“ persikėlė iš Petrogrado į Voronežą. Reikiška, Centralinis lietuvių komitetas išsigelbėjo nuo paskutinių baisenybių Rusijos sostinėje.

VIS „KANKLĖS“ SKAMBA.

Štai jau komp. Mikas Petrauskas išleido ir išsiuntė prenumeratams ir redakcijoms „Kanklių“ numerius — už visus metus, nors metai nuo pasirodymo pirmo „K.“ num. suėis tik gegužio mėn. 1918 m. N. 6,7,8 (spalis, lapkr., gruodis — 1917 m.) telpa „Rudens lapai“ — balsai ir pianui (kaina \$1.00). N. 9 (sausis 1918 m.) — „Daina be žodžių N. 2“ — dviem smuikom ir pianui (kaina 60c.). N. 10 (vasaris) — „Jausk ir mylėk“ — balsai ir pianui (kaina 40c.). N. 11 (Kovas) — „Klumpakojis“ — liet. šokis — pianui (kaina 40c.). N. 12 (balandis) — „Suktinis“ — liet. šokis — pianui (kaina 50c.).

Iš numerių turinio matosi, kad tarpe lengvesnių dalykų indėta veikals, kurį gali išpildyti tik profesionalas. Abelnai, šita „Kanklių“ dalis dar turiningesnė negu pirmoji.

Indomu tas, kad komp. Mikas Petrauskas išleido „K.“ numerius greičiau paskirto laiko. — Tai labai malonus ir, rodos, dar pirmutinis apsiereiskimas lietuvių gyvenime.

Komp. Mikas Petrauskas mums praneša, kad „Kanklės“ leis jis ir toliaus. Bazaro reikale New Yorke prabusis iki gruodžio 8 d.

KASLINK SIUNTIMO AUKU. NUKENTEJUSIEMS NUV. KARES.

Kiek laiko atgal Raudonas Kryžius pranešė Centr. Komitetui, kad jis gavęs liašką nuo Amerikos Ambasadoriaus Rusijoje, jog jau galima siųsti po \$25,000 kas mėnuo per Centr. Komitetą Petrograde dėl sušelpimo nukentėjusių nuo karės lietuvių. Galop tapo gauta žinia, kad pirmutinė suma jau pasiųsta.

„KULTūros ISTORIJA“ MU-SŲ RANKOSE.

Galop apturėjome senai laukiamą TMD. išleistą kapitaliską veikalą — „Kultūros Istorija“ — trijuose tomuose. Pirmas įspūdas — labai malonus. Veikalas išleistas pilnai švairiai, popieras gera, paveikslai, kurių randasi gan apščiai, aiškūs ir indomūs. I knygoje randasi — 196 pusl., II — 158 pusl., III — 152 pusl.

„Kultūros Istorija“ sulietuviu (iš rusų kalbos) — „Viestnik Zn.“ leidimo ir prirenę spaudai p. J. A. Chmielaukas. Taigi ingijome naują turtą lietuvių literatūroje.

NAUJAS BUDAS PASKOLOS.

Suv. Valstijų Treasury Departmentas padarė naujas karės paskolos korteles ir stampus, kuosis įsigyjami žmonės, po biskelį atidėdami savo inėgų, galės

Svarbios žinios iš Lietuvos.

Šiomis dienomis gavome labai svarbių žinių iš Lietuvos.

Pirmučiausia tai ta žinia, kad Lietuvoje yra jau, taip sakant, šioji toki savyvalda: Vilniuje įsteigta Taryba, užvadinta Landesrathu. Į tarybą įeina visu pakraipų žmonės — katalikų, tautininkų-demokratų ir socialistų. Taigi, kaip ten nebūtų, mūsų tauta gradėjo gyventi. Iš tos žinios gal ir peranksti būtų džiaugties, nes nežinome priežastų, kokios privėdė valstybę, tokio politisko žingsnio, ir nežinome nei kokią tvarką gali būti užgrobusi mūsų tėvynė, prie mūsų įgytoje šiojioj-tokioj savystovybėje.

Kitos žinios yra daug liudnesnės. Štai pranešama, kad Lietuvoje svetimtaliai — vokiečiai ir lenkai — organizuojasi, kiek įmanymai, kad paėmus į savo rankas Lietuvos atstatymo darbų ir, žinoma, visą mūsų krašto pramone. Taip, organizuojasi bendrovės, kurios supirkinės ir pristatinės lietuviams galvius — karves, arklius, kiaules, avis; kitos bendrovės gamins visokią medžiagą mūsų statymui; kitos vėl išdirbinės ir pristatinės rakandus, avalines, drabužius ir tt.

Toliaus, organizuojasi bendrovės gabenimui į Lietuvą įvairių prekių (tavyrų), kurių Lietuvoje nėra ir kurios reikia pristatyti iš užsienio. Greta to organizuojasi korporacijos supirkinėjimui Lietuvoje ir gabenimui į užsienius mūsų krašto turtų, kaip tai: javų, linų, naminių paukščių, sviesto, kiaušinių, vaisių ir tt.

Kaip matote, svetimtaliai nesnaudžia. Jie tik laukia, kada pasibaigs karė ir užklups mūsų kraštą iš visų pusių. Jie galės mus ekonomiskai pavergti, jei mes patys nesirūpinsime stoti į darbą su savo prityrimais ir skatikius. To darbo yra toki galybė, to kapitalo reikia taip daug, kad jokios pastangos organizavimui ir kito negali būti perdidelės.

Baigianties kare, mums reikia įvairių rūšių amatninkų, vertėjų ir žmonių, turinčių skatiko, kurį galima įdėti į mūsų krašto atstatymą ir pramonę. Laukiti negalima. Juo ilgiau lauksime, juo ilgiau atidėsioms, tuo labiau patįs save silpninsime ir

pagelbėti valdžiai sudaryti paskolas karės reikalams.

Padaryta taip vadinamos tautinio arba „Thrift Stamps“ ir „Thrift Cards“; stamos parduoja po 25c. ant vienos tokios kortos telpa 16 stampų.

Kuomet ta kortelė tampa pilna, reikia perkeisti ant „War Savings Stamps“. Nuo tada pinigai pradeda nešti 4 nuos. To kias „War Savings Stams“ galima pirkti ir tiesiog už pinigų. Tarpe gruodžio šių metų ir sausio 1918 m., kainuos tik \$4.12. paskui, per 1918 m., kas mėnuo po centą daugiau. Tie viršijantys centai skaitosi nuošimčių ir šie atmoa atgal su visa suma. 1923 metais valdžia tokias „War Savings Stamps“ atpirks nuo žmonių, mokėdama po \$5.00.

Nusipirkę „War Savings Stamps“, žmonės gaus „War Savings Certificate“, kuri turi 20 vietų del „War Savings Stampų“. Šios stamos reikia sulipdyti ant tos „certificate“ ri kada ji buna pilna, ji yra verta \$100.00 1923 metais.

Jei toki „certificate“ buna pripildyta laike gruodžio 3. m. ir sausio sek. metų, pirkėjui ji atsieina (imant po \$4.12) tikiai \$82.40. Pirmą dieną sausio, 1923 m. valdžia tas certificate apmainys pinigais, t. y. kožnas savininkas „War Savings Certificate“ gaus \$100.00.

Padaryta ir užsiregistravimui pirkėjams. Jeigu žmogui prireiktų pinigų, jis bile kada gali toki certificate, pripildytą arba dar net sugrąžinti valdžiai ir gaus savo įmokėtus pinigus su nuošimčiu 1c. kas mėnuo.

Certificate galima pirkti pačios, bankuose, trust kompanijose ir tt.

tuos geresnė sudarysime svetimtaliams progą mus pavergti ir mūsų kraštą išnaudoti. Taigi didelis jau laikas organizuoties į tvirtas amatų ir pirklybos bendroves.

Yra žmonių, kurie neužjaucia tokiom organizavimosi darbiui; jie turi savus argumentus, bet tie argumentai yra nępalvoti. Pavyzdžiui, dabar besiorganizuojančiai labai reikalinga Lietuva įsteigta, Lietuvos Atstatymo Bendrovė, je vadiną kapitalistų korporacija, nenaudai darbininkų organizuojamą ir tt. To kiems užmetimams būtų galima labai daug pasakyti, bet pastensime tuo, kad lietuviams gegiau bus, jei jie patįs sau tar-naus, jei jie patįs šeimyninkaus savo krašte, ne kaip tarnauti ir vergauti svetimtaliams, pavyz. vokiečiams, žydams arba lenkams. Ir Liet. Atstatymo Bendrovė nėra kapitalistų organizacija, nesa ją sudaro darbininkai: iš 170 narių gal rasime kokią 15 ar 2) ypatų, kurie dirba ne dirbtuvėse; visi-gi kiti — tai sunkaus darbo žmonės, prisidėję prie naudingos įstaigos daugiau iš patriotizmo, iš meilės senojo krašto, ne kaip del didelių pelnų. Reikia, prie to, neužmiršti, kad kapitalistų-buržuų, roje to žodžio prasmėje, mes kaip ir neturime. Kad iš tokios įstaigos, kaip Lietuvos Atstatymo Bendrovė negali būti skriaudų darbininkui, aišku iš to, jog ją sudaro patįs darbininkai. Tie žmonės, kurie deda savo skatikią į Bendrovę prigelbsti organizuoti įvairių amatų darbininkams, kad jie galėtų dirbti savo ir savųjų naudai, o ne svetimtalių kapitalistų. Darbininkui ir gali būti nauda (o ne skriaudų) tame, kad jis dirbs sau, o ne kitam, kurs nesupranta jo reikalių, kuriam ir nerupi tie jo darbininko reikalai.

Delto tati reikia pasidžiaugti, kad Lietuvos Atstatymo Bendrovė ima tarti, kad išleido jau ir pavyzdinį savo organo numerį, Lietuvos Atstatymą. Ir reikia remti tas idėjas dirbamam darbas netik užsirašymu laikraščio, bet ir prisidėjimu prie Bendrovės, organizavimu įvairių amatų darbininkų, ketinančių po karės keliauti Lietuvon ir imti į savo rankas Lietuvos industriją ir pirklybą. Reikia, kad Lietuva ir jos turtai būtų rankose lietuvių darbininkų, o ne atėjusių kapitalistų! Tati mūsų sirdingas patarimas yra dėtis prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

Joksai kapitalas negali būti perdidelis tiems darbams, kokie mūsų laukia, pasibaigus karėi. Štai, aprokuota, kad vienai tik-tai Kauno gubernijai reikia nemažiau, kaip 1 milijardas rublių tam, kad jos gyventojus aprūpinus galvijais ir žemdirbystės įrankiais, jau nieko nekalbant apie atstatymą išgrautų ir sudegintų triebėsių. Ne jau mes su-tiksime, kad tą miliardą duotų mums žydai, vokiečiai, lenkai ar rusai? Juk jei nuo jų imsimė — o jie mielai duos, — tai visai jiems turėsim pasivergti ir likti visiškioje priklausomybėje nuo jų. Tati dabar jau rengiamės, kad paskui nebūtų po laikui. Pakartojame dar kartą, kad su džiaugsmu pasitikome naują Lietuvos Atstatymo Bendrovės leidinį, uždėdami pamatą svarbiu mūsų artimos jau ateities darbo ir kapitalo organizavimui. Todel paremkime ją ir supraskime, kad parėmime Lietuvos Atstatymo Bendrovės yra mūsų pačių nauda ir reikalas, o ne kieno kito.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė, 320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

APIE ANTRĄ „DRAFT“ (PRIVERSTINĄ KAREIVIAVIMĄ).

Visi vyrai, kurie užsiregistravo birželio 5 d. šių metų ir kurie nebuvo ištraukti, dabar, sulyg generolo Crowder paskelbimo, paeina po naujomis taisyklėmis. Pirmiausia bus daroma antroji registracija ir užsiregistruoti reikės visiems tiems, kurie dar neįtraukti ir tiems, kurie jau parėjo daktaro egzaminacijas ir gavo nuo Lord arba District Board egzemption (paluosavimus).

Šiuomi kartu registracijos ir patįs traukimas kareivijon vyrų padalinam į penkis skyrius.

Taisyklės, sulyg kurių bus imama arba paluosuojama, yra maždaug sekančios:

I. Skyrius a) pavieniai vyrai, nuo kurių nepriklauso nevieno užlaikymas.

b) Vedusieji, kurie neužlaiko vaikų arba persikyrę su moterimis.

c) Vyrai, kuriuos užlaiko jų moters.

h) Vyrai, kurie patįs ir jų šeimynos (jei vedę) nėra užlaikomi jų darbu, bet gyvena iš pašalnio pelno (turtuoliai ir tt.).

e) Paprasti laukų darbininkai.

f) Paprasti dirbtuvių (industrijos) darbininkai.

Užsiregistravę vyrai, nepa-duodantįs jokių atsisakymų (ne-reikalaujančių exemption). Kurie neatsisakinės, nepildys ir nepa-duos kariškai valdybai savo reikalavimų ir visi tie, kurie ne-priklauso prie jokio šių skyrių.

II. Skyrius a) Vyrai ir šeimos tėvai arba tėvai našlaičiai arba našlių vyrai. Jeigu tie naš-laičiai patįs sau galės daryti pragyvenimą, kurie nepriklauso nuo tėvo arba vyro uždario.

b) Vyrai tokių moterų, kurios pabios sau užlaikymą padaro ir gali atskirai be vyro gyventi.

c) Reikalingi išlavinti ukų darbininkai reikalinguose žemės apdirbimo darbuose.

d) Išlavinti pramonės dartininkai reikalingos industrijos darbuose.

III. Skyrius. a) Vyrai, turintįs kasdieniu savo darbu už-laikyti podukras arba povaikius.

b) Kurie užlaiko senus, nes-veikus, silpnus tėvus arba die-dukus.

c) Kurie užlaiko savo seseris, negalintiės pačios padaryti sau pragyvenimą.

Paskui — visokie reikalingi ir užimantįs vietas miesto valstijos ir S. Valstijų tarnystėje vyrai.

IV. Skyrius. a) Vedę vyrai su žmonomis ir vaikais (arba su našlaičiais), ant kurio užlaikymo remiasi jų gyvenimas.

b) Esant komercijinių lai-vų jūreiviai, prigulintįs prie šios šalies.

c) Kontroluojantįs arba ve-dantįs vieninteliai perdetiniai kokios nors reikalingos pramo-nės arba įstaigos.

V. Skyrius. a) Visokie urėd-ninkai.

b) Dvasiškiei, įsventinti leg-a-lišku kleriu.

c) Klerikai, buvę mokyklose jau 18 d. gegužės, 1917 m.

d) S. V. kareiviai militarė ar-mėniam (ne priešai).

e) Alien enemies — svetimta-ba laivyno tarnystėje.

f) Pilmiai netinkantįs fiziškai ir protiškaiai.

h) Moraliu atžvilgiu netin-ką būti kareiviais.

i) Laivų pilotai (vedėjai), tu-rintįs tam laisnius ir esantįs sa-vo tarnystėje.

Registracija prasideda 20 lap-kričio, bet ne visos regulacijos su ta diena paliečiama. Pilna registracija kaslink antrojo drafto bus 15 d. gruodžio.

Ant visų klausimų reikia tei-singai atsakyti, bet nebus didė-lių keblymų. Klausimai bus iš-siuntinėta laike 20 dienų, o at-sakymus reiks sugrąžinti į savo distrikta begyje 7 dienų.

Liet. užsiregistravusiems, patartina vėl tai padaryti, kada gaus apie tai žinias. Gundymai vienai kitų valdžiai apgauti gali kartais blogai jiems patiems at-sileipti. Dabar yra nuo ano sykio kalėjime daugelis „slacke-rių“, kurie nesiregistravo, kada reikėjo.

LIETUVOS SANTIKIAI SU ŠVEDIJA ATEITYJE.

Kulturinis santikiavimas. Svetimos kultūros intakos kiekvienai tautai negeistinos, bet kartais jos ne tik nevengtinios, o net ir reikalingos. Reikalingos bundančiai tautai, kuri, prieš kurdamą savitai, turi pasimokyti iš kitur. Tik tauta turi dąboti, iš kur ji turi mokintis, turi žiūrėti, kad tas vanduo, kurio jos dvasia trokšta, nebūtų jai naudingas.

Mūsų patirta viena, kad lenkai negalėjo mus nieko išmokinti, kadangi jie norėjo mus pavergti. Rusai tuo labiau mums nieko nedavė, nors ir labai norėjo. Bet mes, mūsų jaunuomenė, turėdami mokintis rusų mokyklų, nieko geresnio negaudami priversti skaityti rusų raštiją, išmokti vien dejuoti, skustis ir sapnuoti sentimentalius sapnus. O patirti organizuoto darbo, kuriančio valios pajėgą, mums neteko nei iš lenkų, nei iš rusų. Ak siekiama jų pirmyn, turima baidis išsivajotas viltis, bet kad tos vilties sparnai ir nelankstūs ir netamprūs. Ypač rusų dvasia kartais baidis smarkiai ir augstai pašoksta ir plačiai užsidega, bet ir suliepsnoja tuojau, lyg popieris.

Slavų sentimentalizmo ukano-sna įvytiams mums vakarų kultūra atrodė ir per daug schematinė ir per daug sausa. Vokiečių mokslo buchgalterizmas be abejo mums baidė. Anglų-amerikiečių mokslo pragmatizmas mums irgi nepatiko. Taip, tai ir netinka dvasiai. Lygiai kaip ir slavų dvasios alkoholis.

Bet ten iš Lietuvos anapus Baltijos marių, visą laiką gyveno mums baidis artimo upo ir dvasios kaimynės tautos: švedai, norvegai ir danai. Mes jų nepažino, o mums ir pažinti jie veik nebuvo kaip.

Kiek aš pažįstu švediją, ir net iš tų lietuvių, kas pirmą kartą atvažiavo čia, mums ji atrodė kaip tolimos ateities. Ideali Lietuva. Čia kultūra pasiekus augstai, ji augusia čia stovi neg Anglijos ar Vokietijos, bet žmonių sielos ir jų jausmų visai neapvilko dabartinės kultūros atburtai: pelnas, išsidūmas ir dokumentalus skepticizmas. Ak susukė karas ir rusų revoliucija daugeliui ir čia galvas, bet švedai greitai ir prablaivė.

Ar buta kuomet senovės tarp švedų ir lietuvių kultūrinis ryšys, tikrai nežinia, tik viskas rodo, kad dar ir dabar daug yra bendra tarp mūsų ir švedų. Jų senovės dainos labai artimos mūsų senovės dainoms, pasakos dar daugiau. Daug turima tų pačių priežodžių ir burtų. Mūsų šokių žaidimai „Audejėlis“, „Tiltas statyti“ ir kiti šokių dainuojant dar ir dabar švedų sodžiuose. Jų naminiai audimai dažnai visai prilygsta mūsų dainoms, galia atkirsti.

Kad švedų kalboje turima nemaža veik lietuviškų žodžių, kaip sneka (šnekti), skrin (skrynja), vagga (lopšys), stoga (pirkė) penning, lina, yra ir tt., tai dar nenuostabu, bet kad ir jų kalba su sintaksės nepaprastai su mūsų senovės, švedų protėviai gatai seniau gyveno toj pačioj vietoj, kur pasakui gyveno prusai. Gatai, ar bent jų šaka, kuri išsikėlė Skandinavijos pusiasalio, vis viena santykiavo ir paskum su prusais, o gal ir su pačiais lietuvišiais. Salos Gotland Baltijos marse gyventojai tebešneka ir dabar senoviška gotų kalba.

Jei Lietuva būtų buvęs lyg šiol savita, pati viena būtų besivysčiusi, kaip ir švedija ar Danija, Lietuvos kultūros keliai būtų nujė ton pačion pusėn. Bet taip neatsitiko. Švedų laisvė gal gyne marės ir duos, bet ne vien jos. Švedai patys mokėjo gintis. Juk ir danų kur kas menkesnis strateginis padėjimas, ypač pavojingas, kad Danija guli kelyje iš Baltijos marių į Atlantiką, bet danai mokėjo gintis. Lietuviai, kaip sako žmonės, pardavė savo laisvę. Tą pat daro jie dar ir šiandien...

Kai P. Leonas rašydamas savo įspūdžius iš švedijos pirmam „Pradalyje“, ragino siųsti mūsų jaunuomenę švedijon mokinti.

Ign. Jurkunas. tis, jis be abejo manė ir juto, kad kiekvienas dar jaunas ir gyvas žmogus čia patekęs išaugs savo dvasia, išstobulins savo paslėptas sielos galybes. Čia gal toks oras, kad jis daro žmogų gryną, skaidrina jį. Čia rodo, yra taip kaip lietuvis turi gyventi ir auklėtis save: visai laisva nuo svainančio slavizmo, neslėgia vokiškumas, nešiuurkština amerikizmas. Pats skandinavizmas — lietuviškumo brolis. Ne dartinio lietuviškumo, bet tokio, kurio mes laukiame, kurį turėjome ir dabar tebeturim savo dainose, pasakose, juostose ir kryžuose. Bet tik tenai, o ne širdyse. Mūsų širdyse sėdi kartais pusė lenko, pusė ruso, o jei ne — tai ir vis susiaurėjęs amerikizmas.

Visiems mūsų draugijų pirminkams ir visiems kitiems „minios igaliotiniams“, kurie dažnai mano, kad jie pusė dangaus valdo ir būtinai tikisi patekti busimaisiais Lietuvos prezidentais, reikia atvažiuoti švedijon, tik pamatyti, kad čia ir ministerių pirminkas, ir miesto galva, ir visų gerbiamas visuomenės darbininkas — toks pat žmogus, kaip ir kiekvienas paprastas ir neamžinasai. Čia niekur jokio nei išpušto nei nepušto išdidumo, nei „Aš ponas“, nei „Aš nužemintas tarnas“, čia nelabai lengva išbirti savo tarnas, ir generalas niekuomet nepasakys karviui: „Ar žinai, kas aš toks“. Bet čia vis tik nėra ir to vulgarus demokratiškumas, kaip Amerikoje, to demokratiškumo, kuris duoda kiekvienam tiesą išdirti ne tik atvažiavusį A. Bolotą, bet ir savo „bosą“, ir fabrikos direktorių ir ką tik nori. Čia kiekvienas švedas truputį aristokratas. Jis gerbia kiekvieną kitą, bet reikalauja, kad ir jį gerbtų.

Vienu žodžiu, švedijoj daug galima pasimokinti, kaip reikia gyventi tarp savęs, gerbti svetimas amuo ir svetima nuomonę. Lietuvių dvasios atgimimas, lietuvių lietuviškumą turėtų imti pavyzdį iš švedijos.

Visų pirmiausia mes turime tikėtis po karo kultūrinės pagalbos iš švedų. Jei tik Lietuva gaus šokią-tokią, kad ir „padovanotą“ nepriklausomybę, jai reiks visokius instruktorius ir net organizatorių-vedėjų, o švedų inteligentijos ištinka, čia yra ko pasikolinti. Tuo paten kinti, ką mes išmokom iš rusų, mums germaža. Rusijoj paprastai gal ir daugiau žinių gaudama neg kitur, bet kad jų pritaikinti nemokama, neismokstama darbas dirbti. O ir mūsų pačių inteligentijos skaičius parmažas, mums reiks palaikyti mažiausia penkiolika metų, kol jis priaugs. O kvietis pagalbon-talton reikia ne vokiečių ir rusų, o apsaugok, ne amerikiečių, bet tik tokios tautos žmonių, kurie gerai galės paveikti savo pavyzdžiais ir mūsų dvasią ir patį mūsų visuomenės darbą. Ret žiūrėti, kad Lietuva ateityje tokie žmonės, jei jų reikės, kurie ne naudoti norės mūsų kraštą, bet jam padėti. Švedai, norvegai, danai, mums budami kaimynai, ne pavojingi nieku. Jie patys bijo pavojų iš didelių tautų. Jie padeda mums žinos, kad jie padeda ir sau.

Kol sutarps mūsų augstesnės mokyklos, kol dar vis reiks važuoti kitur, mokintis, čia reikia išsiųsti ne tik dirbti, bet ir kurti darbą. Visi tie, kurie „atstovauja“ turėtų važiuoti čia pžiūrėti, kaip čia minia atstovauja savo vadams, o ne vadai miniai. Čia kur kas daugiau dirbama, neg atstovaujama. Čia darbas — tai žodis, o ne atžagariai. Čia žinoma, kad tik tas žodis smarkus, kuris iš žemės išauga, kuris stipriai pamatu pasistoją. Ir visa partijų kova čia stengias konkuruoti darbu. Kas daugiau padarė, tas ir laimi. Todel čia ir partiniai santykiai ne iškraštėja taip, kaip pas mus ir rusus, todel čia ir partijų mažiau.

Čia mums pasimokinti daug, be galo daug yra ko. Čia reik pasimokinti, kaip įvesti blaivybę, kaip steigti liaudies mokyklas, kaip padaryti jos drauge ir mokyklomis darbu. Čia mums pavyzdžiai ir vidurinėms mokykloms ir augstosios. Ir viskas kas nuo mautu ir tokiomis aplinkybėmis, kaip ir mums derėtų.

Tai mums reikia žiūrėti, kaip gyvena mažosios tautos, mums reikia iš jų mokintis ir su jomis megsti kultūriniai ryšiai pagerinti savo ir ekonominius ir politinius buvis. Iš mažųjų tautų irgi galima sudaryti stiprų politinį kunas. Skandinavijos sąjungos pavyzdys jau parodo tai.

„BAILYS“

Apsakymėlis iš amerikų gyvenimo. — Dabartinio karingo upo laikotarpiu.

(Iš anglų kaimo ir vertėjo savam stiliu sutvarkytas.)

LEOPOLD'AS WELFFERT'AS savo ištikinimais buvo tolstojietis. Rusų garsaus kiltasirdžio Tolstojaus Kristaus filozofija giliai įsikvėpė jo idealinėsielion ir gaiviai prigijo joje, kaip balandžio mėnesiui atėjus saulės šilumos žemelėj.

Del jojo draugų Leopoldo filozofinis krypsnis išrodė savotiškus dumojimus ir buvo pakankamas tik pasišaipymui.

Jonas Kerdiejus. — Žymus lietuvių veikėjas ir uolus „Dirvos“ sandarbininkas.

Tiesa, jie mėgdavo net pasiklausyti, kuomet jis užsikarščiavęs išreikšdavo savo pamokų išvaizdžius, apie universales brolį ir nuolaidumą. Nes, tuomet, iš jo išslydė ir jautrių lupų glaudžiai gražūs ir skaudūs žodžiai; jo akys išpo tamsių antakių žerėjo skaitumui ir veidas blyško. Bet tuomi jo propagandos tikslas apie nuolaidumą ne-surasdavo menkiausio atgarsio, nepadarė jokių intakos.

Naujai pasipazinusieji su juo tik todėl jam buvo nuolaidūs ir nesipriešino tame laikotarpyje, kad smagiai pasišaipius iš jo savotiškumo, pateisinant tą, kad jie girdi tokius dumojimus iš žmogaus, kuris ją įsivaizdinime turi būti smulkus fizikinio sudėjimo ir lepus, kaip ištisus Leopoldas iš paviršiaus taip ir išrodė. Tik vėliau visai kas kita jų nusistebėjimui budavo, kuomet tekdamo Leopold'ą pamatyti gryną gimnastikos liugę, nes jis buvo vyraus visiški mūskuluotas ir atletiško sudėjimo.

Leopoldo nesipriešinimo te-orijos prieš vadą gi buvo Aimės Trentaitės, jo meluzės, tėvas. Wildamas Trentas — tai senosios karės veteranas, kuris didžiai gerbė savo devetą uniformą ir oficerišką kardą Besibaigiant senajai karai, jis buvo dasigavęs net iki majoro laipsnio. Jis didelis patriotas ir jo supratimu patriotizmas apsirėikšdavo jame tik neapikanta kitataučio. O, dideli debatai iškildavo tarp jų abiejų su Leopoldu, kuriuose imdavo dalyvauja, kaip interesant klausytojai, Aimė su broliu Fredu. Visų jų jausmo susijūdinimas ir pagaliaus neįsaky-tas rimtumas užviešpataudavo diskusijose.

„Well“, mano sunau, bet jeigu karė mums prisiartins, aš einu laizybosna, kad tu busi taip-patriotiškas, kaip gerasias, ir eisi frontan apginti savo vėliavą!

Pagalios senis pataikaudamas pasakydavo prie galo diskusijų. Ir vėliaus karė prisiartino. Skersai ir išilgai šalį pasklydo šauksmas — šauksmas militarinė tarnybon vyrų — jaunų ir vidurinio amžiaus vyrų — eiti ir pralieti kraują už tą šauksmą vėliavą: savo šalį. Miriados šauksmų vėliavų užplėvė savo visur ir savo raukšlėtu plėvesavimu galutinai užtroškino ir tų abejonų ir svirvimus, kurie dar pirmiaus darydavo kokius nors savo apmąstymo išrokvimus, apsvaistymus, priešingus kerei. Orkestrų būnai savo garsais

kaip gyvena mažosios tautos, mums reikia iš jų mokintis ir su jomis megsti kultūriniai ryšiai pagerinti savo ir ekonominius ir politinius buvis. Iš mažųjų tautų irgi galima sudaryti stiprų politinį kunas. Skandinavijos sąjungos pavyzdys jau parodo tai.

užtrenkė ir abejonių orą. Ir taip sujudinti militaristai susikimšo į rekrutavimo stotis, kad įstotų tarnybon.

Ant šauksmo atsiliepiamas buvo gausingas visur. Ir Leopold'o Welffert'o miestelyje stotis buvo užkimštos su trukšmingu klegėsiu jaunimo ir daugiau rimtai blaivomis akimis suaugusiais vyrais, kurie turėjo apieisti savo šeimynas, bet visi ar mažiau ar daugiau buvo paliešti tos pačios karės istorijos.

Trentukas Fredas, žinoma, irgi buvo eilėje pirmųjų. Ir tėvas Williamas, išleidžiant savo sunų į kariško mūšto stovyklą, iškelė net puotą. Džiaugsmingumas viešpatavo minioje. Visi žiūrėjo į išeinančius tarnybon kaip į gerojus, kurie štai rytoj atiduos savo brangiausį gyvenimą, savo gyvastį ant aukuro apgimimui tėvynės.

Iš visų šitų išeinančių militaristų tik Leopold'as Welffert'as buvo vienas, kuris buvo pasiryžęs pasilikti namuose.

Majoras Trent'as, išpuošęs savo senon uniformon ir savo žilus plaukus ranka šukuodamas viršūn, išdidžiai žingsniavo po kambarius. Jis jautėsi labai smagiai, kadangi karės fronte jis būsiąs gerai atstovaujamas, nes net tik sunus Fredas, bet dviejų vyresniųjų vedusių dukterų vyrai taipgi atsiliepė šauksman ir įstojė tarnauti.

„Na, o tu Lie? — Ir tu manai likti namuose su bobomis, vaikais ir seniais, tokiais ot kaip aš, kuomet šie visi šaunūs jaunikai čia eina apginti mūsų tėvynę!“

Senis pasityčiodamas pastatė klausimą Leopoldui.

„Je, aš turiu likti namuose, taip aš turiu likti.“ — Šis atsidusęs kaip ir nedrąsiai atsiliepė „Del Dievo! Aš netikiu, kad tu būtum žmogus! Aš netikiu, kad tavo gislų kraujas būtų kaip visų žmonių, jeigu tu gali šitai išreikšti akys šių šaunių jaunikačių!“

Užsikarščiavęs šuktelėjo senis. „Taip, bet aš esu dėkingas Dievui, kad mano kraujas savo spalva skiriasi nuo visų tų, kurie trokšta eiti ir užmušinėti tokius pat žmones, savo brolius.“

„Brolius! Tu vadini tautos priešus broliais? Jie yra šunys — prakeikti šunys!“

Jau Leopold'as ir tai nepajėgė daugiau nieko atsakyti ir taip su akimis, pilnomis ašarų, nutilo.

Laikas bėgo. Miestelis apsiuštė jaunimu. Jau praslinko begių ir keletas mėnesių. Užsibaigė karinės istorijos entuzijazmas, puotos ir su jomis sudėję reitėjo aplaikymas linksmų laisvų su pasigyrimais nuo kareivių. O dar vėliau laikraščiuose pradėjo girti namuose pasilikusius savo sius: šeimynas, gimines, tėvus, brolius, seseris. Jų akys pildėsi ašaromis. Pradėjo apimti juos išsiilgimas ir baimė. Vietoj linksmumo jų sielos pradėjo apsirėikšti varginantis skausmas ir prieš akis pradėjo vaidinties paveikslai iš apkasų kur daug gyvenimo. Realybė atnešė širdims nuliudimą.

Ir Fredas iš fronto rašė laiske savo draugui Leopoldui: „Tiesiog baisu ir pamastyti, kaip reiks atsilaikyti prieš baisų spaudimą iš pusės priešo...“

Laiske toliaus sekė tiesiog Leopold'ui taikomas sakiny: „Iš to galima įsivaizdinti, kaip yra reikalinga kiekvieno vyro pagelba išgelbėjimui tėvynės.“

Ir taip daugiau ir daugiau Fred'o laiškuose buvo kaip ir iškalbėjimų Leopold'ui, kurie jam galutinai įsigrįso ir todėl ant toliaus susirašinėjimus pertraukė.

Bet Aimė lankyti Leopold'as neperstojo ir ten buvdamo po senovės. Jo debatai su seniu Trent'u dabar iškildavo dar karštesni, negu seniau budavo, ir daeidavo net iki pykio. Bet senis „džentelmonas“ pajėgdavo susilaikyti jausmo lygsvarį ir taip palaikydavo tuos draugiškus, seniau užmegstus ryšius.

Pirmą skaudų įžeidimą Leopold'ui teko pajusti tai iš Aimės vyresniųjų vedusių seserų. Kuomet jis radosi Trent'o namų priėmimo kambaryje su melūze Aimė, kitam kambaryje jės abi

seseris, kurios dabar buvo apsi-gyvenusios pas tėvą, siuvo įvairias reikmenis del „Raudonojo Kryžiaus“. Girdėjosi, kaip momentaliai nutilo siuvamųjų mašinų teršėjimas ir vyresnioji sesuo prabilo:

„Turbūt Aimė myluojasi su savu augstųjų principų pliaušku.“

„Principai!“ — Su pasibaurėjimu atsiliepė antroji.

„Kuomet mūsų vyrai aukauja savo gyvastis apgimimui jo namo, jis bailsys čia pasilikęs namuose mokina principų! Aš norėčiau!“

Kumštis tekstėjimo į masiną atgarsis pagavo jos sakinio užbaigą.

Leopold'as tą išgirdęs visas pabalo. Aimė, tai pastebėjusi, simpatiskai griebsi apkabinti jo kaklą ir perkalbino:

„Leo, brangusis, nepaisyk jų. Jos tikrai ne mano taip.“

Bet Leopold'as jau matė ir jautė, kad jis jau melinais žydries akis ir švelnus balselis jau nėra kupinas tos simpatijos, kuri pirmiaus budavo.

(Užbaigta sek. Num.)

GERIAUSIA KALĖDŲ NAUJU METU DOVANA.

Jei norite suteikti savo draugams ar pažistamiems Kelėdų arba Naujų Metų dovaną, — geriausia pritinka duoti jiems laikraštį „Dirva“.

„Dirva“ yra tinkamiausias laikraštis padovanoti jaunimui, nes joje yra specialiai skyriai, pritaikinti skaitymui besilaukianti jaunuomenė, kaip vyrai, kaip ir merginoms. Tie skyriai — tai Jaunimo, Dailės ir Muzikos tarpe kitų skyrių, kuriuose kas numeris gvildenama mūsų gyvenimo klausimai.

„Dirva“ kainuoja metams tik \$2.00, užsakyti galima per administraciją, 2004 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

PAJIESKO IS EUROPOS.

1) Izidorius Dirvinskas, pa-ein iš Kauno gub., Raseinių pav., Simkaičių val., Pašaltunio kaimo, buvo iš namų paimtas Vokietijos nelaisvėn. Dabar jis pabėgo iš Vokietijos ir yra Holandijoje. Lai atsišaukia jo seseris Marijona, Viktorija ir Ona Laudanskiūtės ir Vince Dirvinskiūtė.

Abu tuodu vyru gyvena Rotterdam, 320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Platesniu informaciją apie juos reikalaukite Lietuvos atstymo Bendrovėje šiuo adresu:

Lithuanian Development Corporation, 320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Anglų lakunas išsigelbsti nuo mirties su pakalba „parašuto“, nuo kurio jis virve leidžiasi žemyn. Prietikiš: atsišaukė Flandrijė.

Daila ir Muzika

AUGUSTE RODIN (1840-1917).

Lapkričio 17 d. pasimirė garsus francųzų skulptorius Auguste Rodin, 77 metų amžiaus. Jis mirė savo vilijoje palei Meudon Paryžiaus pakraštyje, pasirgęs vos kelias dienas. Už savaitės laiko Gražiosios Dailės Akademija būtų beveik vienbalsiai išrinkusi jį tos garbingos įstaigos nariu. Bet mirtis pirmiau perkirto jo gyvenimo siulą.

Kiekvienas, kuris yra buvęs dailos muziejuje ir apžiūrėjęs skulptūros skyrų, be abejonės yra patėmijęs nepaprastus Augusto Rodin'o tvarinius. Paprastiems muziejų lankytojams, kurie tik atsilanko tose dailos įstaigose dėl tuščio indomumo, daili pasivaikščiojimo ar dėl kito nors kito, Rodin'o tvariniai pasiliko mažai pastebėjami ir nesuprasti, tačiau kiekvienas, kuris išties indomauja daila ir turi pamatinį išsilavinimą dailoje, tinkamai suprato Rodin'ą ir apskaitavo jo veikalus.

Tiesa, Augusto Rodin'o tvariniai atsižymi nepaprastomis savo ypatybėmis, savotišku skoniu, kurio daugelis ir negali perprasti.

Bėgyje 50 metų jis kovojė prieš neturtą, šmeižimą ir panieką dėl jo ypatybių, gal išdailios originališkų idėjų, iki galop ingijo vardą ir garbę vienas iš garsiausių pasaulio skulptorių. Tęsdamas savo veikimą iki sukakimui 75 metų amžiaus, jis nežiūrint ant pirmesnių lenktinių ir nepasėkmų, turėjo pakaktinai laiko, kad suteiktų pasauliui pastebėtinai daug tvarinių, kuriuose indėta gylis jo išpuodžiai ir jausmai ir kuriuos tinkamai apkaunuoja kaip Europoje, taip ir Amerikoje.

Kuomet A. Rodin pragarsėjo, tai jo garbintojai praminė jį „naujojo pasaulio Michael Angelo“. Jojo tvariniai neatsižymi galutinai užbaigimu, — jis apdirbo juos ant tiek, kad jie būtų suprantami ir tinkamai apkaunojami. Jis visai nesiskaitė su jo dienų skulptūrinės mokyklos reikalavimais. Jis, taip sakant, stovėjo priešakyje savo laiko reikalavimų ir tiesiog privertė pripažinti jo veikalus. Jam rodėsi, kad „geriau būti suprastu kelių žmonių, negu būti žinomam visam pasauliui.“ Todel smarkus kritikų užpuolimai niekados nestengė pakreipti jo iš nustatyto kelio.

Auguste Rodin gimė Paryžiuje 1840 m. Jo tėvai buvo neturtingi sostinės gyventojai. Tuom pačiu metu gimė jo sandraugai Claude Monet ir E. Zola. Pirmiausiai apie A. Rodin'ą išgirdo 1864 m., kuomet jis, trumpai pasimokinęs po Barye priežiūra, pasiuntė į apkaunavimą saloną savo veikalą „Žmogus su nulaužta nosimi“. — veikalas tapo atmetamas.

Vėliaus A. Rodin dirbo su belgų skulptoriu Bruselyje. — Jo antras pamėginimas ingyti pripažinimą Paryžiaus salono irgi neturėjo pasekmės. 1877 m. jis perstatė „Bronzos amžių“, bet vėl be pasekmės. Tada jis pasiryžo gaminti grynai originališką veikalą, vieton pasinaudoti gyvenimu. A. Rodin smarkiai protestavo ir stengėsi atsilaikyti prieš Paryžiaus kritikus, kurie visokiais būdais jį smerkė.

Taip tęsėsi iki 1880 m., kada tapo perstatytas jo „Sv.“ Jonas Krikštytojas“. Nuo to laiko viskas pradeda krypti gerojone pusėn. Skulptorius Boucher, pastebėjęs tame veikale genijališkumą, užsakė, idant Rodin padarytų jam vaikų grupę. Boucher vis sekė jo darbą. Ir kaip jis buvo nustebintas, kada Rodin su-tvarkė grupę bėgyje kelių valandų... Kaip tik tai veikalas buvo užbaigtas, Boucher pasakė savo draugams, kad tas žmogus, kuris gali taip atlikti darbą, kaip jis matė t. y. Rodin, galėjo taipgi padaryti „Bronzos amžių“.

Tai buvo Rodin'o apsigynimas. Tą jo veikalą nupirko val-

stija; jis dabar randasi Luxemburg'o muziejuje.

Paskiau jis pagamino visą eilę žymių veikalų, tarpe jų — „Victor Hugo“, „Calais miestelėnai“ ir statują „Balzac“. Šita statują atsižymėjo savo originališkų perstatymų garsaus francųzų novelisto; ją buvo užsakiusi „Literatų draugija“. Kada nuo tos statujos tapo nuimtas uždangalas, visi ją pasveikino nepaprastu juoku ir krikštavimu. Paryžiečiai taip užsinte-resavo tuomi veikalu ir kalbomis apie jį, kad net užmiršo apie senacijinį Dreyfus'o tardymą.

Balzac buvo perstatytas labai plačiame apėdale be jokio nu-dailinimo. Kritikai išsireikė, kad tai stovintis delfinas, pridengtas plaučiu apsiautau. Jie pavadinė tą statują fantastiška, baidis ir nuobodžia. Tačiau daug buvo tokių, kurie matė joje tikrą išreikšimą rašytojo sielos. Draugija, kuri užsakė ją, paskaitė tą darbą nesuprantamą, jeigu ne juokingą, ir pakvietė skulptorį Falguiere padaryti kitą. Sekantį metą buvo pagamintas lengviau suprantamas veikalas. Tuom laiku ir bėgyje metų eilės po gincų dėl Balzac'o statujos Rodin buvo pasišventęs dideliu dekoratyvismu tvariniui, apie 20 pėdų augščio, — „Pragaro vartai“, — delei „Dekoratvistikos dailės muzėjaus“. Inkvėpimą tam veikalui skulptoriui suteikė Dantės „Pragaras“; patsai poetas sėdi viršuje, o palei jo kojas perstatyta minia nusigandusių ir besikankinančių figūrų.

Amerikoje geriausiai žinoma figura „Protataojas“, kuri bėgyje kelių metų buvo ištatyta New Yorko Metropolitan dailės muziejuje ir kitose vietose. Tai viena iš žymesnių figūrų, dabinančių „Pragaro“ vartus. Galima taipgi paminėti Rodin'o bronzinį biustą „Francuzija“, kurį francuzai padovanojo Su-veitytomis Valstijoms apvaikš-čiojant trijų šimtų metų sukak-tuves nuo atradimo ežero Champlain. Tas biustas tapo patalpintas ant monumento Crown Point, N. Y. Apart to, Auguste Rodin yra pagaminęs biustus daugelio turtingų amerikų. New Yorko Metropolitan dailės muziejus, paaunkaus T. F. Ryan'ai \$25,000, insigijo kolekciją mažų Rodin'o veikalų, surinktų iš įvairių vietų. Tame muziejuje randasi 40 veikalų.

Vėliau Aug. Rodin'ui buvo suteikta įvairios rūšies pagarbos. Mirus Whistler'ui, jis tapo pirminku piešėjų, skulptorių ir graviuotojų draugijos. Pradžioje visasvietinės karės jis pasiuntė Anglijon kolekciją savo veikalų pagerbimui anglų kariu-mėnės. Paskiau jis padovanojo Francuzijos valdžiai visą kolek-ciją savo tvarinių ir įvairių kitų daiktų, kartu su Hotel Biron, kuriame buvo surinkti tie visi dailos tvariniai.

Charakterizuojant veikalus to garsaus pasaulio skulptoriaus, galima, anot Judith Cladel, pasakyti, kad visuose užlaikytas švelnumas, proporcija, išraiška tikrumo, pavasarinis linksmumas, troškimas gyventi ir naudoties tuomi gyvenimu. Jo veikaluose užslėpta koks tai magiškas, misteriškas ir lyris-kumas.

Del Rodin'o gamta — visko valdytoja, o jo skulptūriški tvariniai — tai tik atvaizdinimas atskirų temų, tai savo rūšies variacijos.

Kaipio portretistas, Rodin — tai vienintelis charakterių išreikš-kejas. Jojo moteris pilnos gra-cijos, švelnumo, malonumo... Jo-jos vyrai pilni vyriškumo, spē-kos, įvairumo... Auguste Rodin — tai intimiškų jausmų skulp-torius.

Auguste Rodin — tai tyros gamtos ir liaudies sunus. Tai pasaulio genijus, kuris visa savo siela tarnavo dailai ir savo tvariniais nustebino pasaulį. Tai nenulstantis darbininkas, kuris savo tvirtu pasiryžimu pergalejo visus trukdymus.

Jis visas buvo pasišventęs dailai (Tęsta ant 5 pusl.)

JAUNIMAS

KALINYS...

Kančių urve uždarytas,
Savo klausiasi minčių:
Ar sulauksim mes to ryto,
Kad ir mumis būtų žviesu?...

Ak! Jūs augstos, tamsios sienos—
Kasdieniniai mūsų sargai!...
Ar tos ilgios liudnos dienos
Reiks vis leisti taip ilgai?...

Ar bent kartą tą saulutę,
Tekant teks mums pamatyti?
Ar teks urvo tamsioms sienoms
Sudiev sykį pasakyti?...

Nes čia čiaška-barška spynos,
Monotonikai, keistai!...
Ir per dienas prie pat durų
Sargai keikia mus piktai!...

Jei išgirsta jie ką kalbant
Apie laisvę ir vargus,
Tuoj į urvą, užsidarę—
Zudo, plaka mūsų draugus!...

Ak! Kaip širdžiai but malonu
Laisvės karžygius regėti!—
Jiems už skriaudas pavergtųjų
Vėl kovoti tuoj padėti!...

Stokit kovon tautos sunų;
Prieš skriaudėjus pamažu!...
Savo priešus apgalėjus,—
Bus gyvent visiems gražu!...

J. Svyrunėlis.

LINKĖJIMAS.

(Draugui A. J. Našlaičiui.)
Linkiu draugui, kad sulauktum
Giegrios vasarėlės,
O sulaukęs, kad užtrauktum
Dainą našlaitėlių...
Ir nueitum į giružę,
Kur lapai šiušena,—
Kur gamtiškas gražumėlis
Širdžiai kutena,
Kur slaptingi aidai skamba,
Per dienas liuliuoja...
Tarp augstų tamsių pakrančių
Upės tyvuliuoja...
Tuomet narsus ir galingas,
Drauge, pasiliktum,
Jei bent vieną tamsią naktį
Viduj jos užmigtum...
Greit galėtum apdainuoti,
Kaip ten medžiai linksta,
Kaip skambančių stygų tonai
Giružėje dingsta...
Ten tarp gamtos įvairumo
Ir puikių vaizdėlių
Pakvies mintis pinti dainą
Atbalsų bėgėlių...
Jei vargai tau jausmų siela,
Kada ims kankinti?
Nepamiršk žalias giružes,—
Tankiai atlankyti!...
Gal klaidingos yr šios mintys?—
Gal kitaip suprasčiau,
Jei ligustai savo sielai
Kur ramybę rasčiau!...
Kasdien spėkos jau silpnėja,
Širdis vos tik plaka...
O be širdies mirties šmėkla
Pastoja man taką...
Bandžiau slėpti aš tavyje
Gilų širdies skausmą!—
Bet tikiuosi, kad nors vienas
Išgirs mano šauksmą...
Ir už mano sudiev tartą,
Kurs vienminčių tapo,
Nupins dainą kelių žodžių
Man ant smilčių kapo!...

J. Zinevičius.

AŠ DAINAS LABAI MYLIU!...
Aš daineles labai myliu!—
Kur dainuoja, ten einu,
Kaip dainuoja, tad aš tyliau,
Troksdams dar daugiau dainų.

Pamylėjau stygų garsą,
Ta žėvėjančias gaidas,—
Mano siela jas pamėgo
Ir užtai dainuoju aš.

Jūs, poetai ir dainoriai,
Dar dainuokite daugiau!—
Dainos balsai kaip banguoja—
Ant širdies man tuoj ramiau.

Aš daineles labai myliu!—
Kur dainuoja, ten einu,
Kaip dainuoja, tad aš tyliau
Troksdams dar daugiau dainų.

V. A. Lentinas.

Veidmainystė ir Meilė.

Liuosai Vertė P. Norkus.

(Tąsa)

Milerienė. Labai ačiū, ponas sekretoriau, ji nieko sau, ji sveika. Tik tai bereikalo tamista kalbi, kad mūsų duktė visai paprastai...
Mileris (piktai kumštelėjęs savo žmoną). Žmona!
Milerienė. Ant nelaimės, ponas sekretoriau, mūsų duktė neturės laimės jį matyti, nes ji dabar bažnyčioje.
Vurmas. Tai labai smagu, labai smagu. Tai reiškia, kad aš turėsiu dievobaimingą žmoną, krikščionę...
Milerienė (kvailiai išdidžiai šypsosi). Taip... bet, ponas sekretoriau...
Mileris (dikčiai susigėdinęs, trauko savo pačios ausį). Žmona!

Milerienė. Galbut mes turėsime progą kuom nors kitu jums pasitarnauti, — mes su didžiausiu noru, ponas sekretoriau...
Vurmas (geidžiančiai). Kuom nors kitu. Ne, labai ačiū! Labai ačiū! Hm, hm, hm...
Milerienė. Tai jūs pats, ponas sekretoriau, nutarsite.
Mileris (piktai suduoda jai į kuprą). Žmona!

Milerienė. Kiekvienam norisi geresnio. Kas gi kenks laimei vienintėlio savo kudio. (Su valstietės išdidumu). Be abejonės pats, ponas sekretoriau, pastebėjai, kad...
Vurmas (neramiai sukinėjasi, kasosi pakaušį, taisosi kaklaraistį, manžetus). Pastebėjau? Aš? Ne... tai yra taip. Ką tamista nori pasakyti?

Milerienė. Aš... tai yra... aš... tik tai norėjau... aš, manau (kosti). Jei Dievo bus lemta, kad mano duktė taptų augšta ponina...
Vurmas (pašoka). Ką? Kas tai yra?!

Mileris. Nurinkite, nurinkite, ponas sekretoriau! Mano pati, tai tikra boba, kvailė! Kokia gi augšta ponina? Ji kvaila, plepa, kas jai papuola.

Milerienė. Koliokis sau kiek tik nori, o ką aš žinau, tai žinau, ir kad majoras pasakė, kad taip ir bus. Tai kas!

Mileris (labai inpykęs, pagriebia violončelį). Ar tu nutilsi! Ar tu nori, kad aš tavo makaulę šiuom violončeliu... Na ir ką tokio tu gali žinoti. Ką gi jis tau galėjo pasakyti? Neatkreipkite dėmesį į jos kvailius plepalus, ponas Vurme. Na, marš į virtuvę! Negali juk, ponas Vurme, laikyti mane už tokį kvailį, kad aš ką nors panašaus manyčiau dėl savo dukters! Neturite tai manyti, ponas sekretoriau!

Vurmas. Ir aš, rodos, to neužsitarnau, ponas smuikoriau. Jūs gerai žinote, kad aš visuomet laikau savo žodį ir pasiūlymus link jūsų dukters. Aš turiu gerą vietą, visko pilna, prezidentas mane myli, užsimanysiu užimti geresnę vietą, nestojuos protekcijos! Matote, kad mano siekiniai link panelės Luizos labai tikri, tvirti. Na, o jeigu jūs užsigėdėte kokio augšto...
Milerienė. Meldžiamasis, ponas Vurme, mandagiau kalbėk apie...
Mileris. Aš tau sakau, užkimsk savo gerkle! Nekreipkite į ją jokios dėmesio, gerbiamas ponas Vurme. Viskas yra, kaip pirmiau buvo. Ką aš tamistai sakiau pereitą rudinį, tą sakau ir dabar. Dukterį aš neverčiu. Jei jūs jai patinkate, tai puiku, — tegul ji bus su jumis laiminga. O jei ji nenorės, tai dar geriau... tai yra aš norėjau pasakyti... kad Dievo valia... Tuomet nėra ką daryti, išgersite bonkelę su tėvu ir... sudiev. Jūs gyvenate su ja, o ne aš. Delko gi aš versiu dukterį tekėti už nepatinkamo? Del vieno tik priešginiavimo? Kad sąžinė mane griaužtų senatvėje; kad aš gerdamas kiekvieną degtinės stiklėlį ar srėdamas sriubos šaukštą vis mąstyčiau: tu nenau-dėlis, tu prazdėi savo kuklį!...

Milerienė. Trumpai ir aiškiai, — aš savo sutikimo neduosiu už jokius pinigus! Mano duktė geresniam skirta. Ir jei mano vyrą sukvailios, tai aš į teismą eisiu!

Mileris. Ar tu nori, velnio boba, kad aš tavo kaulus sulaužyčiau!

Vurmas (Mileriui). Tėvo patarimas daug dukteriai reikšias. O tamista, manau, gerai mane pažįsti.

Mileris. Velniai tavo paimtų! Ne aš, bet duktė turi tave pažinti. Maž ką aš tamistoje galiu surasti gero, bet mažai naudos (Tąsa sek. num.)

SILERIS.

DAILA IR MUZIKA.

(Tąsa nuo 4 pusl.)
kelti savo tautą bei visą žmoniją augstyn, tobulyn. Vienok jis paskutiniaus trimis metais matė savo tautą, savo numylėtą tēlai ir su jos pagalba troško pavyne, pergyvenančią baisiausią laikotarpį. Skaudė jam buvo todėl ir mirtis, nes jis, kaip dailininkas, tiesiog kankinosi delei karės baisenybių, kurios apsiu-tė Francūziją ir francūzus. Skulptorius apsiėdė budamas 23 metų amžiaus, kuomet jis buvo sunkiausiam padėjime ir skurde. Jo žmona buvo jam artimiausia drauge ir nuramintoja. Priegtam bėgyje daug metų ji tarnavo jam modeliui delei jo tvarinių.

J. Gedminas.

PATARKITE SKAITYTI "DIRVĄ" IR SAVO DRAUGAMS.

PARUPINAME

Darbus Dykai!

Vyrams ir moterims. Surandame darbus prie virtuvių darbų, daržuose, prie kambarių valymo, blūdų mazgojimo ir viešbučių. Darbai laukiniuose kluubuose, su pragyvenimu. Reikalaujame greitų mergaičių prie statų ir špizernės darbo, teipgi greitų vaikų prie patarnavimo.

THE CLEVELAND CATERERS ASSOCIATION CO.
113 SUPERIOR ARCADE

—PRAŠYK—

CEREBRUOTO
LASH'S
BITERIO

PUSĖ STIKLO
PATAISO SKIL-
VI IR INKSTUS

PARSIDUODA
VISUOSE
SINKUOSE

Princeton 1319-W. Rosedale 950-J.

GEO. LORENTZ

PLUMBERIS
Sudėdam trubas, įtaisom apšild-
mui vandens šilumą.

6203 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

12000 Superior Ave.
St. Clair ir East 125-1a gatvė
Prospect ir Huron.
St. Clair ir East 55-1a gatvė.

4%

Kuriose atsilieka savo pinigų.

Ir subklijas sulys reguli-

jos kinkoma iki tai dienai.

BANKOJ

SHORE

LAKE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LAKESIDE

LOUIS EISENBERG

Rosedale 490-W. Princeton 1337-K

Geležiniai tavonai, pečiai
ir gazo įrankiai. Granito
tavorai ir porceliniai indų
stiklai parsiūdoma pas
mus. Skalinėjimas ir
šmirkštuojam.

1169 E. 9th St. N. E.

Cleveland, Ohio.

Gyvenimo ašut telefonai.

Ofiso telefonas: Wy. Central 1017-W

Dr. Wm. Rasing
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

— Ofiso Valandos —

Nuo 1 iki 3 popietį ir nuo 6 iki 7:30 va-
kare. Šventadienis nuo 11 iki 12 die-
nos. Sereidoms popietį ir Pėnyčių va-
kara nėra ofiso valandų.

Ofisas 138 E. 9 St.
Vienas plokas nuo North Superior
CLEVELAND, OHIO.

Dr. P. S. SMEGEL

Ofiso valandos: Nuo 8 iki 9

rytą, nuo 1 iki 2 ir nuo

7 iki 8 po piet.

Tel. Broadway 1248-J

Tel. Cuy. Union 88-W

7211 Broadway N. E.

CLEVELAND, OHIO.

L. A. Kujawski

ADVOKATAS.

Teisingai ir praktiškai atlieka

visokių tiesų reikalus visuose

valstybiniuose ir federališkuose

atsitiktumose. Kreipkitės

prie jo:

418 Society for Savings Bldg.

Tel. Main 557—Central 1502 B

Edvardas B. Smialek,

TAIKOS SUDIA

(Justice of the Peace)

Sutaiko civilias ir kriminalis-

kas bylas ir išria kitokių teismo

reikalus, kurie riksai su situom

urėdu. Teipgi veda

REJENTALIS KANCELIARI-

JĄ (Notary Public).

Parupina kontaktų ir pardavim

ar pirkimo aktus, apdirba "de-

dus", margius, abstraktus, tes-

tamentus ir tap toliau.

KANCELIARIJA:

303 SUPERIOR BUILDING

Cleveland, Ohio.

Tel. Bell Main 1963.

Cuyahoga Central 8290—R.

Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po

piet.

REZIDENCIJA:

St. 16 Bera Rd., Brook Park O.

Tel. Marlo 110—R.

Su visokiais reikalais kreipkitės

prie jo, o būsite užgandintais jo

patarnavimu.

Tel. Main 555

Dr. E. A. Marlewski

DANTISTAS

Ofis valandos:

Nuo 9:00 iki 12:00, nuo 1:00 iki 4:00 popietį ir

nuo 6:00 iki 8:00 vakare.

Sereidoms nuo 10 ryto iki 12:00 vidurd.

1159 E. 7th St. Cleveland, Ohio.

Telefonai: Rosedale 5758, Prin-

ceton 431.

Valandos: Nuo 2 iki 4 po piet

ir nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėlio: Nuo 2 iki 4 po piet.

Telep. — Cuy. Central 7597-K

JOHN TIDD

KONTAMERSKAS

Lietuvys Kraučius

Kurie nylite devėti gražius

situs ir kius drabužius, tai užsi-

sakykite pas atsakančią kraučių.

Aš gyvenu pačiame miesto centre

ir turiu didelę sąpa, todėl ir viso-

kiaus drabužius atsakančiai pasiu-

vu, dailiai įtaikau ir gero tavoro.

Kreipkitės Antraš:

1377 E. 9th St. Cleveland, Ohio

Prospect 202.

Dr. T. A. Hanlen

DANTISTAS

Ofiso valandos: Nuo 8 ryto

iki 12 valandų vakaro.

138 E. 9 Street

Cleveland, Ohio.

Dr. Frank F. Happy

DANTISTAS

Ofiso valandos: Nuo 9 ryto iki

8 valandų vakaro.

Geriausio patarnavimą už sąti-

są užtikmes.

118 St. Clair Ave.

Virtų Pėnyčių antiekos.

VISI NAMŲ FORNIŠIAI

PARSIDUODA PIGIAI LIETUVIAI KREIPKITES.

THE CLAYTON FURNITURE CO.

St. Clair Ave. Kampas E. 75th Street, Cleveland, O.

HAMMOND TYPEWRITER'IAI

MULTIPLEX

Šioji mašinaite rašo visokiose kalbose ir ga-

lima rašyti vosokio tipo rašta.

THE OHIO TYPEWRITER EXCHANGE,

25 EUCLID ARCADE, CLEVELAND, O.

Prospect 2420

Central 1766

THE F. W. ZIMMERMAN CO.

Generališki perkraustytojai, vinduotojai ir statytojai
bankspentų ir mašinerijų. Pakandus pakuojam, išlei-
džiam ir sukraujam.

3400 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio.

Tel. Bell Rosedale 1084 J.

Elena Kovačic

EKZAMINUOTA AKUSERĖ.

Patarnauju gerb. moterims kiek-

viename reikale. Savo patarnavimą

ir ligones priežiūrėjimą gvarantuo-

ju. Pašaukt per telefoną galima bile

kada. Daug patarnavimų turėjau

lietuviškos moterims.

1068 Addison Rd.

(EAST 65th STREET)

netoli St. Clair Ave.

CLEVELAND, OHIO.

Cuy Central 1775-L.

LIETUVIAI! Jeigu norite pirkt gerus čėvery-

kus už vidutinišką kainą, tai ateikite pas ma-

nė, o jums bus patarnauta mandagiai ir tei-

singai.

OSCAR G. LAWSON.

Pardavinėtojas Aukšto Laispnio Čėverykų.

2527-29 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Jeigu Tamista Dirbi

TAI TURI PASISTENGTI, KAD DALIS
TAMISTOS UŽDARBO DIRBTŲ UŽ TA-
MISTĄ, IR JIS DIRBS, JEI BUS PADĖTI
TAUPIMO BANKON, KUR DIRBS DIE-
NA IR NAKTĮ, KAD TIK UŽDIRBTI DEL
TAMISTOS

5%

THE ST. CLAIR AVE.

Savings & Loan Co.

2006 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Labai Svarbus Pasiūlymas!

DAKTARAS COWDRICK, pasiūlymėjęs X-Ray Specialistas, pasiūlo
savo patarnavimą sergantiems žmonėms, kad visi, kuriems nepaisie-
kė pagyti ir tik praleido pinigų eidami pas kitus daktarus ir netu-
rejo pasekmių, pasinaudokite šiuo pasiūlymu.

NEMOKĖK PINIGŲ

UŽ NEPASEKINGĄ GYDYMĄ

Mano ofise įtaisyta visos reikalin-

gos moderniškos prietaisos viso-

kiam egzaminavimui ir gydymui

užsienėjų ligų. Mano noras y-

ra pasekmingai išgydyti kožną li-

gonį. Vienas atsilankymas pas ma-

nė jus užgandins. Nelaik, kolei

kitas daktaras atsisakys jus išgy-

dyti ir lieps ateiti pas mane, bet

se ligų apsirėikimuose reikalaukit

mano pagalbos.

Aš noriu jūsų užsitikėjimo. Ateikit pas mane ir papasakokit savo ne-
malonumus savoje kalboje. Žinokite tai, kad aš neau tik paprastas
daktaras, bet Specialistas, su daugelio metų patyrimu gydyme tokių
ligų, kokiomis jūs sergate, kurias kiti atsisakė gydyti. Jūs ilgias
sirgote ir jau blogėjęs jūsų liga yra, tuo labiau aš interesuojosi.
Aš darau tą, ką kiti daktarai

Tegul Aš Busiu Tavo Aptiekorius

H. R. GERLACH,
1653 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

PRIE ŽENKLO BALTO KRYŽIAUS GERIAUSI VAISTAI.
Mūlas, parfumas ir daugybė iš Europos pargabentų vaistinių žolynų.
Pamėgink mus. "Gelažinio Vyno".
MARKET PHARMACY-APTIEKA
L. S. KREJCI, Savininkas
2601 LORAIN AVE. CLEVELAND, OHIO

NEBUK SERGANTIS.

Aš galiu padėti tau but sveikam. Mano Chiropatiskas sutaisymas padarys tavę SVEIKU ir LINKSMU. Aš išgelbėjau daug Lietuvių. Kodėl neleidai man išgelbėti tave.

Aš padariau atsargų ir rupestingą išsistimą analizą, tavo atsitikimo ir pasakysiu kas kenkia tau.
VELTUI!
Phone Eddy 1356
GEO. M. THOMPSON,
Chiropatas,
SUITE 22, SAVOY BLDG.
E. 103 ir St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio

ATMINIMAS

Atminti, kad kuomet vaistai yra reikalingi, tai nėra ne vienos aptiekos bile kur, kuri gali duoti geresnes vaistus su sudėtinu didesniu rupestingumu kaip Tamista visuomet gausi čional.
Atminti, kad kuomet Tamista nori gerą patarimą, Tamista esi privestas supaisti laispi prie kurio mes einam, kad dažnot kad Tamista esi užgandintas.
Atminti, kad kuomet yra klausimas sutaupinimo pinigų, mes išpildom savo puse per užlaikymą rusį ir nužeminimą prekės.
Atminti pirkti čionalis visuomet, jeigu Tamista nenori turėti pirkimo apgailavimą.
Jeigu Tamista kuomet reiki gydytojas, atei pas mus, mes turim du gydytojus du juos patarnavim.
Mes kalbame visas svetimas kalbas.

SUPERIOR DRUG CO.
Superior Ave. corner E. 34-th St.,
Cleveland, Ohio.
Pirmos rusies ir žemiausios prekės.

MUSŲ KOSTUMERIAMS

Primenam musų kostumeriams, kad dabar artinančios rudens sezonui iš anksto reikia apsiprinti ir to sezono drapavimas, užsisakant pas mus siutus ir overkotas. Musų kostumeriai visada būna pilnai užgandinti musų darbu, todėl ir Tamistos jeigu norite turėti gerai padarytą siūtą ar overkotą, tai kreipkitės pas mus.

J. V. ir V. BRAZIL,
6710 Superior Ave. Cleveland, Ohio. Princeton 1257-K

Tel. Princeton 1834-K ir Princeton 1958-K.

THE WILLIAM SITTER CO.
Slovenski auksoirai ir laikrodininkai, Inkorporuoti per teisės Ohio valstijos. Didžiausia sankrova geriausio aupo, laikrodžių, deimantų ir t. t. už vidutiniškas kainas.
Gramafonų ir rekordų lietuviškos kalbos. Mes esam laikrodininkai iš Europos ir sutaisom bile kokį laikrodį, amerikankas ar europinį ir garantuojam ant vieno meto.
Atei pamatyti mus, ir busi užtikrintas.
THE WILLIAM SITTER CO.
6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Columbia Grafonola

Ar Tamista esi savininku vienos iš musų Grafonolių?

Jei ne, tai DĖL KO?

Nėra jokios priežasties, kad Tamista neturi vieną musų grafonolį.
Prekė \$35.00
Išmokėjimus. Išgirs savo dainas taip kaip girdėjai Lietuvoj.
Prekė \$25.00
Pirk vieną už "cash" arba ant lengvų.

20 dienų kiekvieno mėnesio mes gaunam naujas Lietuvos rekordas.
Atei ir pasiklausk jų.

Augšto laipsnio laikrodžiai, Deimantai, Aukso ir sidabro tavorai.

MUSŲ SPECIALISKUMU YRA TAISOMI LAIK RODŽIAI IR KALRODELIAI.

FRANK ČERNE

AUKSORIUS
6033 S. Clair Ave. Cuy Princeton 2993-L.

F. M. DECKERIS

—UŽLIAKO DIDELE—
NAMŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

PECIŲ, KEDŽIŲ, PATIESALŲ (KARPETŲ), STALIŲ, LOVŲ, MATRASŲ IR DAUGYBĖ TAM PANASIŲ DALYKŲ REIKALAUJAMŲ PRIE GASPARDINYSTĖS IR KAMBARIŲ PAPUOSYMAS.

Aper to čia didelis pasirinkimas visokių gėlažinių dalykų, visokių dalydėms įrankių, sudynų ir t. t. Taip pat įvairių rūšių malavos, sepetų, smalinės ir rožinės stogų dengimui popierio.

2155-57 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Darbininkų Klausimas

KO NORIMA NUO DARBININKŲ
KO KARES METU

Karės laimėjimas—bile šalyje remiasi didžiausiai ant pinigų, ant kariuomenės didumo ir jos išlavimo laipsnio bei ant darbininkų. Darbininkas karės vedimui reikalingas visais atžvilgiais: jis ne tik naudingas karės įrankiu—amunicijos dirbtuvėse arba laivų statyme, bet net ir tokiuose darbuose jis turi svarbą, kurie išrodo nieko bendro su karė neturi.

Darbininkų judėjimas bei jos pažiūros į karę kartais labai daug sveria. Paimkime pirmiausia darbo žmonių judėjimą Rusijoje. Kada darbininkai gavo šiek tiek daugiau liuosybės po nuvertimo caro valdžios,—tenai jie tuoj parodė savo nuomonę. Iš tų pačių darbo žmonių susidedanti kariuomenė su darbininkais sudarė bendrą Tarybą tvarkymui šalies ir pritaikymui geresnių aplinkybių darbo žmogui.

Tiesa, nesuapratimas ir stoka apsvietos Rusijoje darbininkus nuvedė toli nuo kelo. Sulyg žinių iš ištikimų šaltinių sužinojome, kad užvaldžius Rusiją darbininkų luomui, tenai įvyko pastebėtini dalykai: jie, kur galėdami, daugė inteligentių, skelbdami, kad užjo "proletarato gadyne", ir dabar žmonės, o ne "buržuai" valdo! Beveik kožname mieste, gilyn Rusijon, įsikūrė taip sakant "respublika" darbininkiška valdžia...

Rusijoje darbininkai dirbo kiek norėjo, ėmė algos kiek patiko... Per tai, žinoma, pora čebatų pakilo iki 200 rublių!

Anglijos darbo žmonės irgi parodė daug nepasigandimui ir daugelis atvejų grąsino streikais ir suparalizavimais visos šalies. Jų reikalavimai stengiasi išpildyti, dalinai-gi žmonės tampa priversti pildyti tas pareigas, kokios valdžia išrodo svarbesnėmis karės laiku. Kiek atmename, karės pradžioje Anglija didelę dalį amunicijos traukė iš Suv. Valstijų; toliausgi įsteigė milžiniškas savo šalyje dirbtuves, kur darėsi amunicija namie.

Atitraukimas darbininkų nuo kitų darbų prie amunicijos negalėjo suparalizuoti visos kitos industrijos tikroje valstybėje, kur beveik viskas paremta tik ant didelio išproduktavimo. Darbininkų-vyrų neįsteko tam visam;—moters tada užėmė daugelį vietų kaip ir ukių, tai ir dirbtuvėse prie vyrų sunkių darbų.

Matome tai, kad kariuomenės užlaikymui, maitinimui, apmugimui ir apginklavimui reikalinga ukių varymas, gyvulių auginimas, paskui—apmugimui—išaudimas užtekintai materijos bei išdirbimas odos; vėl—amunicijos pridirbimas bei jos pristatymas į mirties vietas.

Visi permato, kodėl sąjungiečiai šioje karėje nešioja roles: jie, sakoma, nebuvo ganėtinai iškalno prie karės prisiruošę ir nebuvo tinkamai sistematiškai sutvarkę savo vidutinio industrialio stovio.

Amerika gavo gana progos tam prisizūreiti laike trijų metų karės Europoje ir dabar, po įstojimo į karę, stengiasi prie to taikyties.

Taip, Suv. Valstijų valdžia organizavo maisto pačedumo lygą, prie kurios prisirašė moters-šeimyninkės, po pasirašymo (tikta to tereikalaujama), kad čėdys ir neaikvos perdaug maisto, gauna tam tikras kortas, kurias išskabinama languose.

pinigai skiriama Raudonajam Kryžiui.

Plačiai po Suv. Valstijas pasiklido balsai apie pasisekimą valdžiai gauti užuojautos darbininkiškoje organizacijoje, American Federation of Labor.

Darbo organizacijų "konvencija" atsibuvo Buffalo, N. Y. dalyvavo tenai 450 delegatų. Tenai buvo pakelta klausimas, kaip darbininkai turi žiūrėti į karę bei kaip elgties su valdžia—visiems leista pilnai išsikalbėti. Pasirodo, kad tik 15 iš 450 delegatų buvo priešingi, visi kiti pasizadėjo eiti veikti sykiu su valdžia delei pasekmingo karės vedimo. Konvencijos rezoliucijai komisija užgry seniaus sutvertą ir dirbantį "patriotišką darbą".—darbo į Demokratiškos Suvienijimą, prie kurio suorganizavimo darbavosi A. F. of L. vadas S. Gompers. Šią organizaciją jisai sudrutino nuvertimui veikimo Liaudies Tarybos, susidedančios iš pacifistų.

Priešingieji delegatai kalbėjo apie brangumą pragyvenimo, Arizonos mainerių streiką, Pacifiko pakraščio laivų statytojų kovą, Springfield, Ill., gatvekarių streiką ir apie apsunkinimą svetintaučių spaudos.

Vienas iš delegatų paaiškino tai, kad "darbininkai turi labai svarbią užduotį atlikti šioje karėje. Mes negalime pasistatyti save tokioje nesuprantamoje pozicijoje. Jeigu rezoliucija (apie Darbo ir Demokr. Susir.) būtų atmetama, ta žinia pasklistų pasaulyje, kad buk mes atstumėme valdžią..."

Kitas delegatas užprotestavo prieš šiojo kalbą, sakydamas, kad nei vienas iš šios federacijos narių negalima vadint šalies išdavikais. Jis kalbėjo, kad valdžia būtų parankiausia paimtį savo rankas visus gelžkelius, industriją, kasyklas—ir tik tokiu būdu galima būtų pasekmingiausia išeiti iš visų keblumų.

Ko reikalaujama iš darbininko? Karės metu darbininkas skaitosi geriausias tas, kuris ištikimai atlieka savo pareigą kaip geriausiai gali: jei jis netinka į kareivių eiles, jis yra geras kasyklose, ant ukės, amunicijos arba laivų statymo darbams. Jeigu kariuomenės sudarytų milijonus, bet nebūtų kuo jos aprengti nei apginkluoti,—jū negalima statyti į mūšį su priešu nei po dešimtis ant vieno.

Matome, maždaug, ko reikalaujama iš darbo žmogaus karės metu. Ir juo labiau iš darbininkų pusės bus atjauciama, tuo didesnis bus pasekmės bei didesnis pasitėkėjimas išlaimejime karės.

K. S. Karpavičius.

APIE GELEŽINKELIO DARBININKUS.

Milžiniškos geležingelių darbininkų unijos "Big 4" darbininkai buvo besirengią streikuoti, reikalaudami daugiau mokesčių už darbą. Valdžia ėmėsi už to dalyko, permatydama, kad gali įvykti keblumų, jeigu darbininkai, nesuitaikę su kompanijomis, išeitų ant steiko. Dabar sudemoralizavimo šalies išsukimu streiko pavojus jau parėjo ir einama prie galutinio susitarimo bei nustatymo dalyko taip, kad tarp darbininkų ir kompanijų karės bėgyje nekiltų jokie nesuapratimai ir sutrukdytas geležinkelių veikimo. "Big 4" atstovai, Prez. Wilsonas ir federalė sutaikymo taryba turėjo konferenciją. Konferencijos pasėkmė yra ta, kad darbininkų organizacijoms palikta liuosai paduoti ir ištatyti reikalavimus, tik vengti streikų arba kitokio sutrukdyto transportacijos, iki dalykai galutinai nebus sutaikyti ir apsvartyti.

Dabartinis darbininkų reikalavimas bus paduotas svarstyti gruodžio 10 d. Taip išeina, kad tik nuo pradžios 1918 metų darbininkų reikalavimai, jeigu bus išpildyti, inėis į galę.

Organizacijos išsireiškia, jog sutinka apkalbėti ir aptarti bile klausimą, kilusį tokioje dvasioje, kad jau gręstų sutrukdyti transportacijos.

Jeigu kelių ir organizacijų atstovai negalėtų susitaikyti, dalykas tada turi būti pavestas į valdžios rankas, sulyg minėtosios konferencijos sutarties.

Krajava Pirtis!

Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje puikiai išsivieni karstame gare su vanta, tai atsilankyk į musu PIRTĮ
Atsara kožna diena nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties. Subatomis per ilgia diena.
Sėdros del moterų
Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Taipgi statome bankas.
A. SOGOLWITZ,
2547 E. 38 Str. Arti Woodland.
Central 2506-W

Dr. J. ŠEMOLIUNAS

LIEUVIS SPECIALISTAS
AKIŲ GYDYTOJAS
1172 E. 79-th St., Cleveland, Ohio.
Ofiso valandos: Nuo 9 iki 12 dienos, nuo 2 iki 8 val. vakare.
Nedėdieniais nuo 9 iki 12 dienos.

Phone, Residencija, Eddy 890-J

Dr. J. F. EVANS

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas St. Clair ir E. 103 St.
Savoy Theatre Bldg.
Valandos: Nuo 8 iki 9 rytė, nuo 3 iki 5 po piet, nuo 7 iki 8 vakare.
Residencija, 10604 Gooding

JOHN L. MIHELICH

ADVOKATAS
Praktikuoją visuose teismuose, lietuviškai kalbame,
902-4 Engineers Bldg.
Branch ofissas 5514 St. Clair Ave. Adaras vakarais.
Tel. Central 5821-W.
CLEVELAND, OHIO.

Bell Main 3514 Gyvenimo Cuy. Cent. 1505 Cuy. Union 289

C. J. Benkoski

ADVOKATAS
420 Society For Savings Bldg.
CLEVELAND, O.
Mes savo ofise turime kas per kalba lietuviškai.

S. Bonchorek

Specialistė
AKUŠERĖ
Baigusi šitą mokslą Europoje, teipgi ir čia Amerikoje.
2007 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
—Kraujo ir Chroniško Ligų—
Ofiso valandos: Nuo 9 ryto iki 4 vakaro. Vakara: Nuo 7 iki 8. Nedėdieniais nuo 10 iki 12 vidurdienio.
308 The Permanent Bldg.
746 Euclid Ave. arti E. 9 gatvės
CLEVELAND, OHIO.

L. Bednarski

Namų ir Farmas
Išmains visokias nejudinamas savastis. Kreipkitės laisuku arba ypatai.
L. BEDNARSKI,
6769 Fleet av. Union 733-R

\$10.00 X-Ray Egzaminavimas Uz \$1.00

Jeigu tu esi sergantis, be skirtumo, koki tavo kentėjimai nebutų, arba kaip tu nebutum puolęs į nuliudimą. Nemustok vilties, atei pas mane. Su \$1000 mano naujausios pagerintos pagalbos. Aš esu persitikrinęs, kad su X-Ray Mašina tikrai pastatysiu tave ant kelių pagalbos. Mano X-Ray mašina mato viduje taip gerai, kaip Tamista gali matyti iš oro. Ji man pasako teisingai priežastis ir pralaina visus spėjimus. Jeigu mano egzaminavimas parodys Tamistos kentėjimus neįgydomus, aš tau pasiūksiu taip ir be jokio atlyginimo. Mano ofisas yra apsupintas su naujausiomis mokslo prietaisais gydymui vyrų ir moterų. Per ištikimą metą aš esu išgydęs tūkstančius žmonių. Atei pas mane su pasitikėjimu. Ka aš esu padaręs del tūkstančių kitų žmonių, aš tą padarysiu ir tau. Pavojinguose atsitikimuose užsitraukimo kraujo pas vyrus ir moteris, mes naudojame garinį preparaciją Prof. Ehrlich 666 (Salvarsan) 916 (Neosalvarsan).

Aš kalbu lietuviškai, lenkiškai ir slaviskai.

DR. BAILEY, 'SPECIALISTAS'

5511 Euclid Ave. (arti 55 gatvės), antros lubos kambarys 222.
Ofiso valandos: 9:30 r. m. iki 8:00 v. m. Nedėlijos: 10:00 r. m. iki 1:00 v. m.
CLEVELAND, OHIO.

KAM MOKĖTI \$10.00 AR \$12.00 UŽ ČEVEKYKUS KAD GALIMA JUOS GAUTI UŽ \$4.50 AR \$8.50.

PIRK PAS MANE, O TOKIU BUDU SUTAU-PINSI NUO 2 IKI 5 DOL. ANT POROS.

Lace or button \$5.50.

A. KRANAUSKAS, 2003 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Tel. Central 3470-L

J. HUETER, Sr.

6502 SUPERIOR AVE. Cleveland, Ohio.

THE RUPPEL HARDWARE COMPANY

Cinuojam, gazo itaisymas, pečių taisymas, formis statom. Skalinis ir žviruotus stogus taisom. Pardudom visokius pečius.
6510 Superior Ave. Cleveland, Ohio.
Arti Narwood.

L. BEJCEK

APTIEKORIUS
1103 E. 79 GAT. KAM. MEDINA CLEVELAND, OHIO.

JEI TAMISTA NETURI BRITVOS

Tai į metus laiko, neskaityt nuostolio laiko laukimui pas barberį
Išmokate \$15 ir 60 centų Veltui.

Tas štai kaip atsieina. Tamista neturėdamas britvos, priverstas eiti pas barberį barzdos apsisukti. Ar ne? Žinoma, kad teip. Juk neapsiskutes negali buti. Na, leiskim sau, Tamista skutes vieną sykį į savaitę, tai kas savaitę mokate 15c, o juk metai suseda iš 52 savaitų, tai Tamista išmokate barberiu per metus laiko \$7.80. Bet jei Tamista nori užsilaikyti švariai, tai priverstas esi skutes bent du sykius į savaitę, tai Tamista kas savaitę barberiu išmokate po 30c. vien tik už barzdos skutimą, kas meta bėgyje susidaro \$15.60. O kiek laiko praleidiate belaukdam? O juk laikas veltui praleistas žmogaus gyvenime jau niekad negrįžta. Jis prisiskaito prie žmogaus gyvenimo. Taigi liogiškai apmąsčius ir apkalnavus tą brangų, veltui praleidiamą laiką, skaitant pinigais prisidės mažiausia trys sykius tiek, kiek išmokamam bėgyje gyvais pinigais.

Tki apsisistokie čia ir apmąstykyte, argi ne laikas sustabdytie tokias pragaistingas lėkas, kurios nesvarstant išrodo nedidelėms. Tad nelauk nieko, o tuoj paėmęs keletą dolerių užmokėk tik vieną sykį, nusipirkdamas gerą britvą, o ant visados nuo augščiau išskaitintu nuostoliu bus liuosas.

Geriausią britvą ir didžiausį rinkinį, kurios tikrai gvarantuo-jamos visapusiskai, neskyriant kad ir suduzkt.

"DIRVOS" KRAUTUVĖ

2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Kaina \$18.00

VIETINĖS ŽINIOS

Vietinių chorų atstovų susirinkimas. Lapkričio 26 d., savaitinėje, 3042-44 St. Clair Ave., atsibuvo chorų atstovų ir šiaip dailės ir dainų mylėtojų susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 35 asmenys. Susirinkimas buvo suauktas išėjimui klausimo baslinis suorganizavimo vietos chorų sąryšio ir pakvietimo į Clevelandą komp. Miko Petrauskas.

Delegatus susirinkimui prišantė tik du chorai — „Mirtos“ (4) ir „Varpo“ (2). Kiti chorai — „Teatrališkas“, „L. Vyčių“ ir „Bazn. giedorių“ — delegatų dėlei įvairių priežasčių neprisiuntė. Tačiau paaiškėjo, kad ir tarpe neatstovaujamų chorų randasi daug dainininkų (—) kurie yra pasiryžę dalyvauti chore, kurį va davo-mokins paibuvęs komp. Mikas Petrauskas.

P. M. Ruseckas, L. Vyčių 25 k. p. vardu pranešė, kad L. Vyčių komp. pilnai prijaucia pakvietimui komp. Miko Petrausko ir šiaip dainininkams tam tyčia sudaryta chore, bet kuopa atsako prištoti, kadangi tas užmanymas esąs neįvykdomas.

„Mirtos ir „Varpo“ chorai pilnai išreiškė sutikimą sudaryti chorų sąryšį ir pakvesti į Clevelandą komp. Miką Petrauską.

Galop, po plačių apkalbėjimų tapo nutarta suaukti visuotiną susirinkimą Clevelando lietuvių jaunimo bei dailai-muzikai prijauciančių draugysčių narių. Tame visuotiniame susirinkime bus galutinai išrastas klausimas apie suorganizavimą choro ir apie paskvietimą čionai komp. Miko Petrausko. Taigi bus padėti pamatai naujai besiveriančiai dailos organizacijai. Jeigu laike to susirinkimo prie tos muzikos-dainų-teatro draugijos prisidės, padėkim, apie 150 narių, tai galima bus sutverti draugiją ir galima tikėtis, kad komp. M. Petrauskas matydams Clevelandiečiai, parodykime, kad suprantame dailos ir muzikos reikšmę ir pageidaujame ženkti pirmyn apšviesto takais. Jaunime, pasidaryk, kad nori lavinties muzikoje, dainavime ir teatralėje dailoje. — Juk tik per dailą ir muziką pasieksime šviesesnę ateitį ir laimingesnę gyvenimą. Taigi malonėkite atsilankyti į tą susirinkimą kuoskaitingiausiai.

Susirinkimas atsibus gruodžio 3 d. (nuo 7:30 v. vakare) Payne Ave. Hall — 3949 Payne Ave. (tarpe 39 ir 40 gatvių).

Clevelandiečiai, parodykime, kad suprantame dailos ir muzikos reikšmę ir pageidaujame ženkti pirmyn apšviesto takais. Jaunime, pasidaryk, kad nori lavinties muzikoje, dainavime ir teatralėje dailoje. — Juk tik per dailą ir muziką pasieksime šviesesnę ateitį ir laimingesnę gyvenimą. Taigi malonėkite atsilankyti į tą susirinkimą kuoskaitingiausiai.

Dailus „Varpo“ Choro vakarėlis. — Lapkričio 24 d., subatos vakare, vietinis neseniai susiorganizavęs choras „Varpas“ turėjo parengęs draugišką vakarėlį. Visi dalyvavusieji buvo tikrai kviešti, kitokių nebuvo. Jaunimas suėjęs šoko įvairius šokius, žaidė, taipgi atsikiras burius sustoję dainavo lietuviškas dainėles.

Apie 11 val. nakties prasidėjo vakarinė. Prie užkandžio, vakarėlio vedėjas p. A. Zdanavičius, keletas žodžių pratarė į susirinkimus, pakvietė p. V. S. Jokubų pakalbėti. Kalba tęsėsi trumpai; svarbiausia kalbėtojas nukreipė dėmesį į Lietuvą ir prašė aukauti į Liet. Neprigulmybės Fondą. Po to keletą žodžių pratarė ir p. M. Vasiliauskas. Aukų surinkta \$15.25c. Rinko p-lė Genovaitė Sirinutė ir K. S. Karpavičius.

Aukavo šie dalyvavusieji: Po \$1.00: J. Baltakis, A. Akomaičiūtė, J. Apšega, K. Bagdonas, J. Žemantaitis, A. Praskevičius, K. Aksomaitis.

Po 25c.: St. Maziliauskas, A. Kubynas, P. Kurulis, V. K. Jurgė, M. Rakauskas, M. Skudis, P. Jankalajunas, K. Ribokas, M. Gražus, J. Gedminas, K. S. Karpavičius.

Po 25c.: St. Maziliauskas, A. Jankūlis, K. Gražunas, P. Tu-

čas, K. Armulevičius, P. Spudis, J. Radzukas, M. Lissauskas, J. Miševičius.

Labai pagirtina, kad iš apie 60 prie stalo dalyvavusių surinkta tokia graži auka kovai už mūsų tėvynės Lietuvos nepriugulmybę.

Prie vakaro surengimo pasidarbavo pp. Zdanavičius, J. Plerpa ir J. Baltakis.

Buęs.

Vietiniams veikėjams. — Šia me „Dirvos“ numeryje ant pirmo pusl. telpa paskelbimas labai svarbių dovanų visiems mūsų skaitytojams, kurie prirašys tenai paminėtą skaičių naujų skaitytojų. Todel atkreipiame visų mūsų vietinių skait. ir rėmėjų dėmesį į tai ir kviečiame pasidarbauti, kad gavus kuodidžiausios vertės dovaną! Dovanos gaus visi, kas tik iki 31 d. gruodžio prisijaus bent 5 skaitytojus ar daugiau.

L. Vyčių teatras. — Nedėlio, lapkričio 25 d., Germania Vorwaerts salėje 25 L. Vyčių kuopa buvo parengusi gražų vakarų su teatru „Mirga“ (4 aktų veikalas iš Vut. laikų) bei kitokiais pamarginimais. Nors oras buvo prastas, publikos prisirinko pilna svetainė ir užsilakė ramiai. Lošimas prasidėjo 5:20 val. vakare.

S vakarą galima pavadinti gerai pasisekusiu visais atžvilgiais. Lošikai savo dalis atliko gerai, ypač pasižymėjo Mirgos rolėje p-lė B. Skripskauskutė. Ji puikiai atvaizdino tikrai pasišventusią kunigaikščio Vytauto namų tarnaitę, tikrą Lietuvos dukterį, aukaujančią gyvastį už tautos gerovę ir laimę. Pažymėtina ir tai, kad p. V. Bukauskienė sudainavo puikiai keletą dainelių. Dainavo Vyčių choras, buvo deklamacijų ir programos užbaigta su Lietuvos himnu. Ant galo jaunimas žaidė ir šoko. Buvo skrajanti krasa su dovanomis.

Kitame numeryje apie tai bus parašyta plačiau.

Koresp.

Vaikų Draugijėlės vakarėlis. — Vietinė vaikų draugija turėjo parengusi nedėlio savo vakarėlį. Mazi vaikiai išpildė gražius gabaličius muzikos, dainų ir deklamacijų. Labai pagirtina matant mūsų priaugčius vaikėlius, taip norrai dirbančius pakėlimui mūsų lietuviškos tautos muzikos.

Dr. V. Kudirkos Dr-tės susirinkimas. Visiems gerbiameis Dr. V. Kudirkos pašelpinės draugystės nariams pranešu jog mėnesinis didžiausias susirinkimas įvyks nedėlio, 2 d. gruodžio (Dėcember), Flynn svetainėje, 5309-5311 Superior Ave. Susirinkimo pradžia lygiai nuo 2-jų val. po pietų. Kurie nebuvo ant pereinio susirinkimo, tiems išsiutinėta atvirutės su pakvietimu — neatsilankiusiems uždėta baumė. Draugai nesuveluokite, sueikite laiku, nes turėsime aptart daug svarbių reikalų, o taipgi atsibus rinkimas valtybos 1918 metams.

J. Žilinskas, sekr.

Mano tverti naują parapiją. „Dirvos“ spaustuven atėjo kunigaikščiui apsirėngęs jaunas vyras, kuris pranešė, kad jis yra kun. J. E. Strazdas, D. D., pribuvęs į Clevelandą lapkričio 25 d. iš Westville, Ill. Čia jis manas suręngti visą eilę prakalbų, o nedėlioje, gruodžio 2 d. esąs pasiryžęs laikyti čia pamaldas. Galop kun. J. E. Strazdas pažymėjo, kad jis manas tverti senov. Romos katalikų bažnyčios parapiją (Old Roman Catholic Church of Amerika). — Su „neprigulmybaisiais“ ar dvasiškiu Micevičium jis neturįs nieko bendro. Parodė net savo kunigiškus dokumentus.

Rengiamo Teatras. — L. S. S. 3-čia kuopa stato scenoje Br. Vargšo dramą „Penktas prisakyimas“. Lošimas atsibus gruodžio 9 d. Bohemian National Hall, 4918 Broadway. Prie to bus suleista dialogas „Gyvenimas ir Viltis“, dainuo „Mirtos“ Choras ir kitokie pamarginimai. (Duryrs atsidarys 5 val. po piet.)

Pasilinksminto ir juokų vaka-

ras. — „Mirtos“ Choras rengia gražų vakarėlį subatoj, 1 d. gruodžio, Ulmann Hall, 1400 E. 55 st. Pradžia 6:30 vakare. Programa rengiama įvairus. Bus dainų, monologų ir deklamacijų. Pelnas skiriamas parėmimui laikraščio „Laisvės“.

Susirinkimas. — SLA. 136 kp. susirinkimas atsibus 5 d. gruodžio, žvaigždės salėje, 2104 Hamilton Ave. prasidės 7 val. vakare. Susirinkimas atsibus paskutinis šiais metais, todėl nariai kviečiami ateiti užsimokėti savo mokeskis už 1917 metus. Fin. sekr. Jonas Jurkus.

Prelekcijos-Paskaitos. — Pėtnyčios vak., lapkričio 30 d., L. S. S. 3-čia kp. rengia prelekciją, temoje „Evoliucija ir Revoliucija“, kurią skaitys p. A. Karalius iš San Francisco, Cal. Paskaita apima socializmo teoriją. Norintieji išgirsti paskaitą, susirink. Popovičiaus salėn, 2539 St. Clair Ave. Pradžia 7:30 vakare, įžanga 10c.

Statoma Scenon „Kryžius“. — Vietinė Lietuvių Moterų Progres. Susivienijimo 24-ta kp. statys scenoje keturių veiksmų dramą „Kryžius“. Lošimas atsibus nedėlio, 2 d. gruodžio, Acme svetainėje, 2416 E. 9-th st., prasidės 4 val. po pietų. Šalip lošimo dainuos dar vietinis gerai žinomas „Mirtos“ choras. Po teatro ir dainų tėsūs šokiai.

Delei aukų surinktų šeimyniškam vakarėlyje lapkr. 11 d. Pereitame „D.“ numeryje paskelbtos aukos bei aukautojų vardai tapo sumaišyti — mat, nuvežus spaustuven „D.“ formas subiro tas spallos galas, kur buvo paskelbtos aukos, — taigi dabar paskelbiame išnauro. Be reikalingai delei to buvo daromi užsipildinėjimai ant p. A. Dubausko.

Aukavo sekančios ypatos: Po 1 dol.: A. Dubauskas, J. Zalonis, J. Kalakauskas. Po 50c.: V. Ragažinskas, F. Valatkevičius, V. Darskevičė, V. Liutvinas, V. Paulauskis. Po 25c.: J. Blažis, M. Gruodis, V. Andrusaitis, J. Butkus, V. Slavinskas, F. Rudaitis, A. Lavinskas, P. Bingelis. Smulkių aukų ..... 42 Nuo baltiaus liko ..... 3.10 Išviso ..... \$11.02 Pinigai pasiūti p. K. Šidlauskui.

RUOSKITES ANT ŽIEMOS Kas dar neturi prisipirkę ant žiemos bulvių, kopustų, burukų, morkvų, obuolių. Galit gaut pas S. Neura, 2041-2047 Hamilton Ave. Bulvių bušelis \$1.75 ir \$1.85. Kopustai 3c. svaras. Burukų bušelis \$1.65. Morkvų bušelis \$1.10. Obuolių bušelis \$1.50.

Lietuviai. Kurie nenorite žiemos laiku dirbti ant atviro oro, tad dabar proga apsirūpint darbu pastopę ir šilumoj. Ateik į Biurą po antrašu: 113 Superior Arcade ir klausk darbo. Čia jie tau parupins kokis tik tau darbas labiausiai patinka ir nereikalaua nei vieno cento atlyginimo už tai. Ypatingai merginoms, įvairių-įvairiausių darbų čia gali visados gauti. Mokestis yra mažiausia \$8.00 į savaitę, valgis ir kambarys.

PERSERGEJIMAS. Patariu visiems vaikiname apsisaugoti šios merginos — Elenos Matusevičaitės. Ji gyvena Clevelande ir išnešė mano 78 dol. pinigais ir iškaštų padarė apie 170 dol. J. BENDORAVICIUS, 1802 Oregon Ave. Cleveland, Ohio.

Mes uždirbam daugiau, negu bent kita koki tauta.
Mes turime pinigų sudėję daugiau, negu bent kita koki tauta.
Mums reiks praleist daugiau, negu bent kitai kokiai tautai, kad išlaimėt karę ir apsaugot mūsų gyvastis ir nuosavybę.

Bet iki šiam metui mes sučėdijome mažiau, negu bent kita tauta.

Mūsų ineigos buvo keturiasdešimtis bilionų dolarių kas metai.

Mūsų sučėdas buvo penki bilionai dolarių metams.

Karės išvedimo reikalams šiais metais kainuos dvidešimtis bilionų dolarių.

Dalis tos reikalingos sumos sudėta Liberty Bendsais; dalis sueis nuo taktų; bet didesnėji dalis turės būti dar sudėta.

Pinigų, PINIGŲ, PINIGŲ tai viskas ko reikia, ir vienas budas juos turēt reikia dirbti sunkiau ir daugiau sučėdyt.

Pinigai turi būti pirm kareivių ir amuni-cijos.

Pinigai reikalingi pirmiau, negu smaguriai, gerumas, parankumas ar net užsiganėdinimas.

Suv. Valstijų Izdo Sekretorius oficialiai pranešė, kad sudėti bankuose pinigai negali būti paimti į valdžios rankas ir gandai apie tai netikri.

THE FEDERAL RESERVE BANK

Taribos Pirmininkas.

Gubernatorius.

ŠOKIŲ MOKYKLA

PROF. KLIMAVICIAUS

KAMPAS WADE PARK IR E. 82 GATVĖS.

Vyrams \$4.00 Merginoms \$2.00 už 10 Lencijų.

LEKCIJOS ATSIBUNA KOZNO PANEDĖLIO VAKARAIŠ NUO 8:00 IKI 11:00 VALAN.

Vaikinai ir Merginos! Kurie norite dailiai išsilavinti šokius šokti, tai atsilankykite viršurodytą vietą, o mes garantuojame, jog išmokinsime šokius ir į trumpą laiką besikurtumo, ar jauną ar seną.

Tel. Cuy. Central 7622-R.

Redakcijos Atsakymai

Visiems bedradarbiams ir korespondentams bus atsakyta sekančiame numeryje.

PIGEI! PIGEI! UŽ \$6700.00

Parsiduoda du geri namai ant vieno loto, rytų dalyj, tarpe gatvių 69-tos ir 70-tos. Vieta tinkama lietuviams. Vienas namas vienos šeimos 6-šiu kambarių if maudine. Antras namas dviejų šeimynų po 5-kis kambarius ir maudinems. Abu denkti plitoms (slate). Lotas 36 ir 165 pedų netoli nuo gatvekarių.

Skolos yra \$4700.00. Lengvos išligos iš randų apmokama, nes gaunama \$66.00 į mėnesį. Gera proga turintiems mažai pinigų del daugiau žinių kreipkitės po numerį: 2006 St. Clair Ave. Pros. 933 Cent. 8488.

ANT RANDOS.

Ant-randos svetainė del koncertų, šokių, susirinkimų ir tt. Auditorija su eedynėm del trijų šimtų žmonių. Kreipkitės Go-odrich Social Settlement, 1420 E. 31 St.

Geriausai vaistai nuo visokių ligų galima gauti su geriausiais patarymais tik Usevičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79-th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417 Cuy Princeton 1539-R.

Nauji Lietuviski Columbia REKORDAI

- IDAINAVO**
Marė Čižauskienė Gegužinė Daina Giedu dainelė.
E3192 Marė Čižauskienė Plaukia su laivėlis Lopsinė daina.
E3291
IDAINAVO
Marė ir Jonas Čižauskai Tu mano Motinėle Skambančios Stygos.
E3244 Tris berniukai Vakarinė daina.
E3190
IDAINAVO
Jonas Čižauskas Baritono. Ant marių krantelio Saulelė Tekėjo.
E3191
Gintinė šalis. Sunku gyventi.
E3263
IDAINAVO
Karalienės Aniuolų par. choras. Ant Kalno Karklai sibavo Pasijė jau žalią rutą.
E3188
Oi matulė Matulė, Matulė.
E3189
Beaušanti anšrelė Saulelė Raudona.
E3243
Otelis Mes Padarimusim.
E3242
Loja šūnis ant kiemo Ko liudi putinai.
E3290
Kur bėga Šeipė Karvelėli melynais.
E3289
Dainius Naujoji Gadyne.
E3350
Vaila Valutė Sektinis.
E3348
Kur tas Iaitinėlis Prirodimo seni žmonės man jaunam mergele.
E3283
„Dirvos“ krautuvelyje randasi didieji rinkiniai ir šelp įvairiusių rekordų.
Gaujami
„DIRVOS“ KRAUTUVĖJE
2004 St. Clair ave. Cleveland, O.

ŠVIESOS PATARNAVIMAS.

TIK 5 CENTAI KAINUOJA BĖGANTIEMS REIKALAMS PAGRASTO SKALBIMO SU ELEKTRINE SKALBIMO MASINA. KUOMET MASINA DIRBA JUS GALIT VEIKT KĄ KITĄ. TAI YRA ISTIKRO LAIBAI EKONOMISKAS BUDAS.

THE ILLUMINATING COMPANY
ILLUMINATING BLDG. PUBLIC SQAER

KAS NORI SVEIKAS IR DRUTAS BUTI? KURIE KENČIA LIGOM KAIP KAD:

Neišgydoma — Rheumatizmo, persaldimo, kosulio, nulispnėjimo kraujo, nerviskumo, akių skaudėjimo, inkstų ir puslės ligomis, veneriskomis ligomis, gerklės skaudėjimo, vidurių užkietėjimo ir kitomis, kaip umomis taip ir užsėnėjusiomis ligomis.

Todėl, kas norite būti sveiki, ateikite į mūsų aptieką, o gausit gyduolių nuo viršminėtų ligų, kurios tikrai pagelbės ir pasveiksate. Ne-kentėkit skausmų.

Kampas Sowinski ir E. 82-ra gatvė. Šioj aptiekoj dirba lietuvis provizorius, baigęs mokslą Lietuvoj ir čia Amerikoj.

PAKELČIO APTEIKA

Kampas St. Clair Ave. ir 20-mos gatvės.

CEVERYKAI VIENOS KAINOS.

Mes duodam raudonus ir žalius stampus. Mes turim didžiausį pasirinkimą ir geriausios rūšies, kokie tik randasi vėliausios mados visoj Amerikoj ir jos aplinkėse. Kas iskirpęs tą paskelbimo kuponą ateis su juo ir pirks nemažiau kaip už 1 dol., tas gaus ekstrą už 10c. stampų. Mūsų krautuvelyje visur randasi.